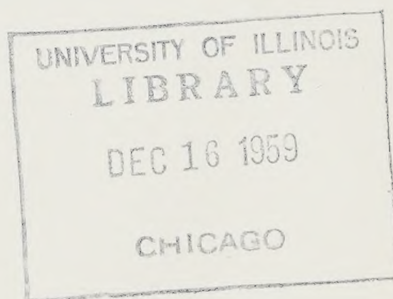
22 ARKITEKTEN

LD
rence om TV-hus i Gladsaxe

EDDELELSER FRA DANSKE ARKITEKTERS LANDSFORBUND

TEKTEN ÅRG. 61 1959 NR. 22 SIDE 381-392 AFLEVERET TIL POSTVÆSENET 29. OKTOBER 1959

A/S TEGLVÆRKERNES CENTRALKONTOR

RKITEKTEN

eddelelser fra Danske Arkitekters Landsforbund.
dgivet af Arkitektens Forlag.

daktion:
ul Erik Skriver (ansv.)
ır. Enevoldsen

daktionsudvalg:
han Pedersen (leder), David Birnbaum, Jarl Heger, Arne Karl-
ı, Henning Meyer og Finn Monies.

nonceredaktion:
rtel Barnholdt (annoncechef)
llian Schmidt (sekretær)

daktionens adresse: Nyhavn 43, København K, Minerva *6200.
sendelsesdag: Hver anden onsdag. Redaktionen slutter 14 dage
udsendelsesdagen.
is: 3 kr. pr. hæfte i løssalg, abonnement 52 kr. årlig.
gnerede artikler står for forfatterens regning, usignerede for den
svarshavende redaktørs regning. Kun når det udtrykkeligt er
givet, kan artiklerne ses som et udtryk for Danske Arkitekters
ndsforbunds standpunkttagen.

RINDRINGSLISTE

ınsthåndværkets årsudstilling
es i Rådhushallen i Århus fra 23. oktober til 1. november.

ıldsmedefagets Fælledsråds smykkekonkurrence 1959
everingsfrist den 31. oktober 1959. Program hos D.A.L.

ınkurrence om en haveby i Hørsholm kommune
evering senest 2. november 1959.

ıderne kirkebyggeri
fentligt møde *mandag den 2. november* kl. 20 i Kunstindustri-
ıseets sal, Bredgade 68, København. Indledere dr. theol.
els Nøjgaard og arkitekt Johs. Exner.

fentlig konkurrence om nye porcelænsservicer
everingsfrist 15. november 1959.

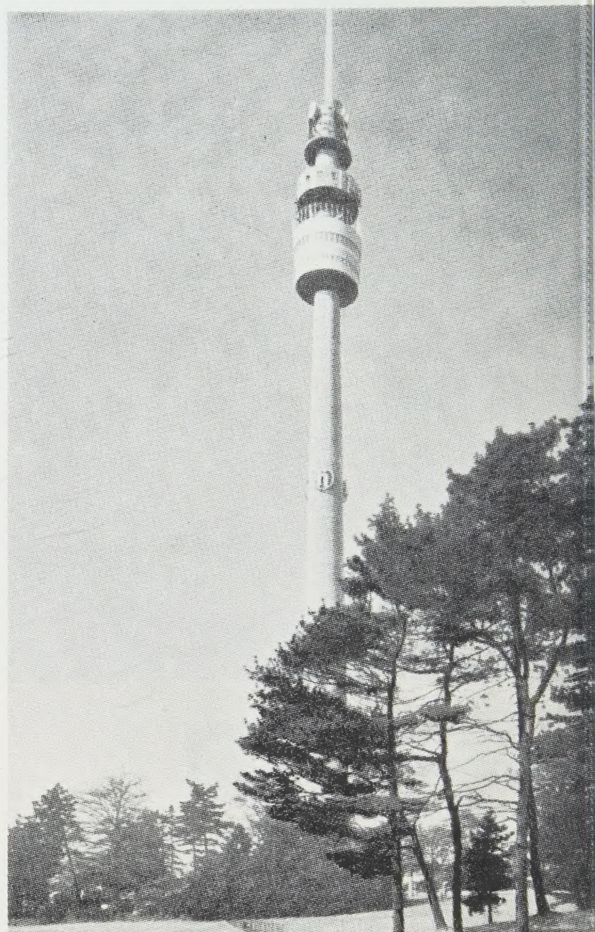
fentlig idékonkurrence om stadionbygninger i Birkerød
everingsfrist den 11. januar 1960.

ırdisk konkurrence om rådhus i Nyköping, Sverige
ıgram og bilag udleveres mod depositum på kr. 65,- på D.A.L.s
retariat, Bredgade 66. Aflevering: 15. marts 1960.

ırdisk konkurrence om udbygning af
ıukeland Sykehus i Bergen
ıgram fås i D.A.L.s sekretariat, Bredgade 66. Bilag fås samme
d mod depositum på kr. 50,- Afleveringsfrist 31. marts 1960.

RKITEKTENS FORLAG
havn 43, København K. Minerva *6200.

I dette hæfte indlæg til
Dansk Stramit

Fjernsynstårnet i Dortmund ligger i den nyanlagte park, hvor den s… haveudstilling, Bundesgartenschau 1959, blev afholdt

Fjernsynstårn i Dortmund

I de senere år er der forskellige steder i Tyskla… opført jernbetontårne til retningssendere for fjerns… Tårnene i Stuttgart og Dortmund er begge indret… med restaurant både ved tårnets fod og som en … kraget kurv øverst på tårnet. I Stuttgart-tårnet er k… ven i fem etager. Nederst en etage til diverse tekni… anlæg for senderne, derover en køkkenetage og … restaurantetager og endelig en åben tagetage, der … vendes som udsigtsplatform.

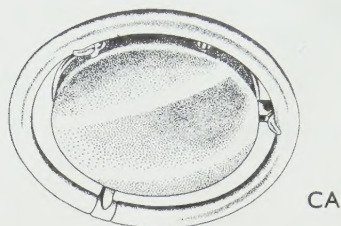
I Dortmund er de tekniske anlæg anbragt for … over de for publikum tilgængelige etager, og i se… kurven er der kun én restaurant-etage. Til genga… har man her gjort noget ekstra for at publikum v… restaurantens borde skal kunne nyde hele udsigt… Selve restauranten er udført som en ring, der dre… omkring tårnet.

På de følgende sider vises snit og planer fra fje… synstårnet i Dortmund, der er tegnet af arkitekt W… Schwarz, BDA, Dortmund.

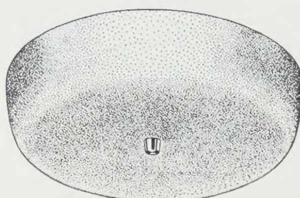
PHILIPS CIRKULÆRE ARMATURER

ilips salgsprogram for cirkulære ar-
aturer spænder over 6 standardar-
aturer til 32 W og 40 W cirkulære
srør TLE, nemlig typerne CA, CD,
E og CG.

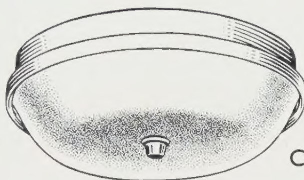
rmaturernes stilrene udseende i for-
ndelse med en lang række monte-
ngsmuligheder (ophængt i pendelrør-
ler stålwire, direkte på loft eller halv-
ler helforsænket) har gjort dem an-
ndelige til mange belysningsopgaver
denfor kontor-, butiks- og hjemme-
lysning.

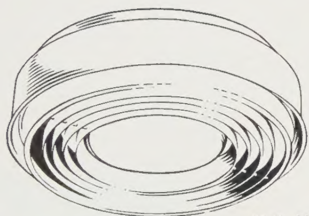
CA

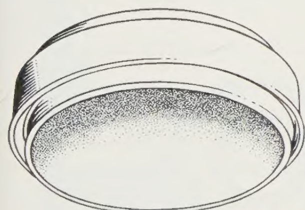
CA 52

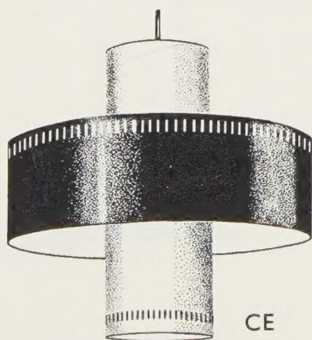
CD 60

CG 40

CG 60

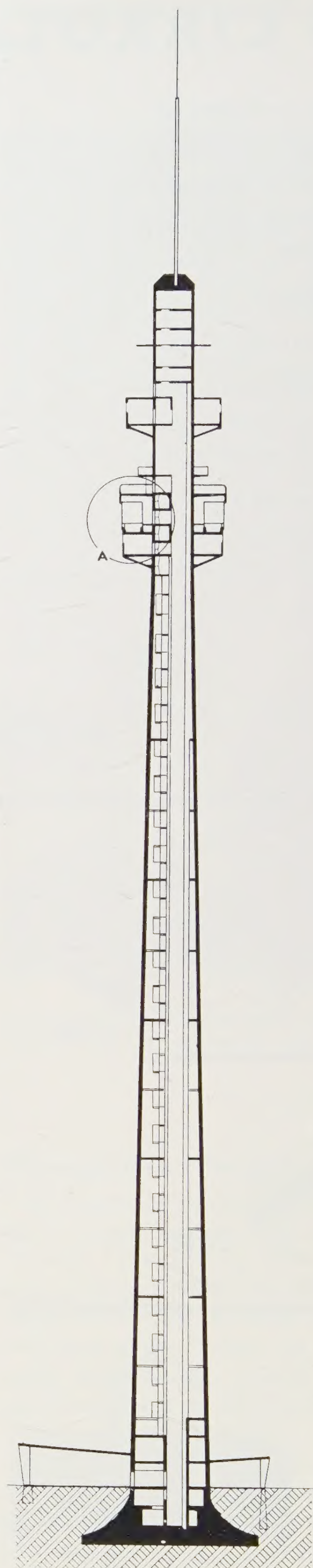
CE

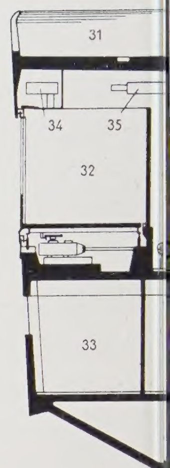
I/S VESTKRAFT, ESBJERG
Gangbelysning i administrationsbygning udført med Philips cirkulære armatur CA 52-401
Lysrør: TLE 40/32 gylden de luxe

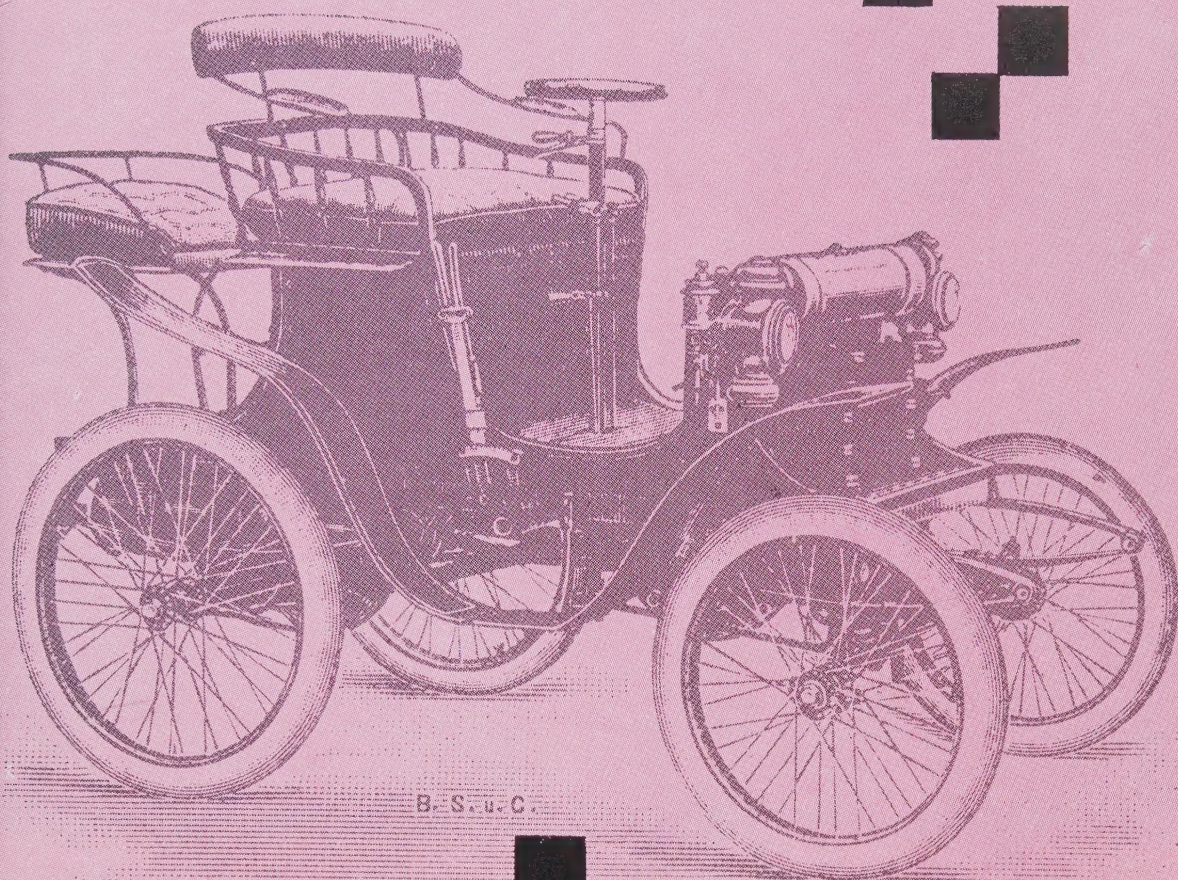
GODT LYS
***-vælg* PHILIPS**

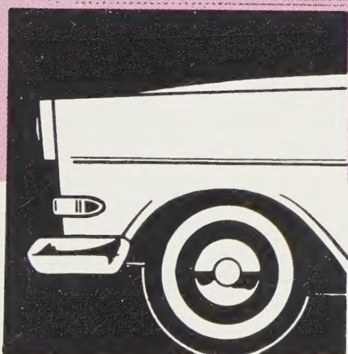

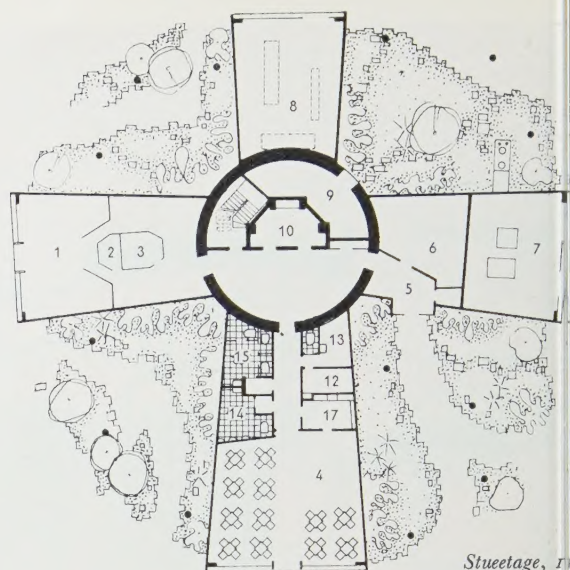
Fjernsynstårnet i Dortmund
snit 1:1000 og 1:200

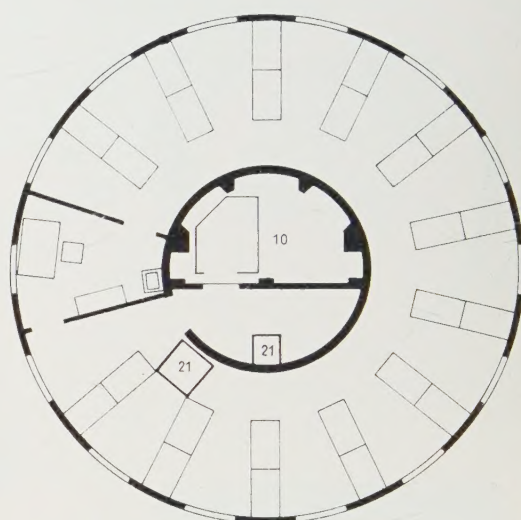
Detalje af snit v
31 – udsigtsplatf
32 – restaurant,
køkken, 34 – ud
ning, 35 – friskl

B. S. u. C.

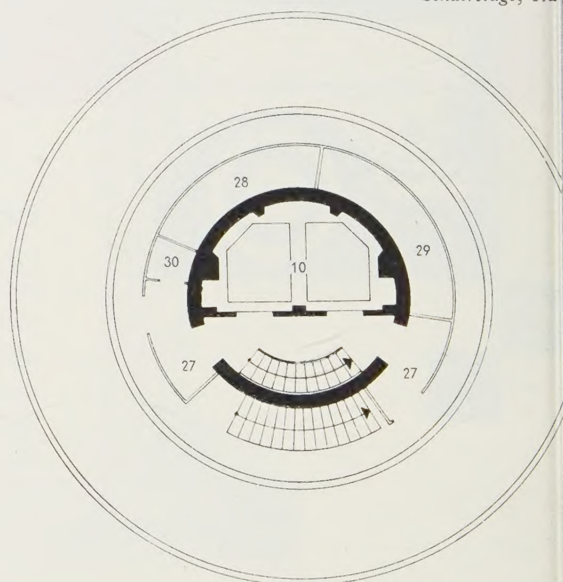

Stueetage, 1

Senderetage, 1:2

Udsigtsplatform, 1:

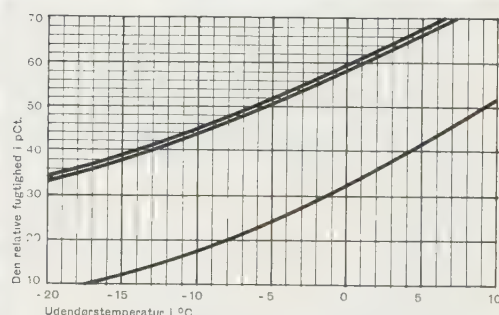
1 – forhal, 2 – kiosk, 3 – driftsingeniør, 4 – cafeteria, 5 – udg 6 – dieselrum, 7 – varme, 8 – postkontor, 9 – transformator, 10 – sonelevatorer, 12 – personalerum, mænd, 13 – personalerum kvin 14 – gæstetoilet mænd, 15 – gæstetoilet kvinder, 17 – forråd, 21 – kanal, 27 – vindfang, 28 – redskaber for vinduespudsning, 29 – tavler, 30 – telefonbox

Dugdannelse koster penge!

I Cudo-rudens indre er dugdannelse udelukket, og det er yderst sjældent, at der i opholdsrum kommer dug på Cudo-rudens indvendige side.

Af kurven kan f. eks. aflæses:

Med en stuetemperatur på 20° C og en relativ fugtighed på f. eks. 40 % vil der på enkeltglas komme kondensation allerede når den udv. temp. er nede på + 4° C, medens der på Cudo-ruden (med 10 mm tykt luftlag) først kommer kondensation ved en udv. temp. på ÷ 13° C! Derfor har man ved Cudo-ruden så at sige altid frit og uhindret udsyn og samtidig nedsættes udgifter til malerarbejde og vedligeholdelse af vinduet.

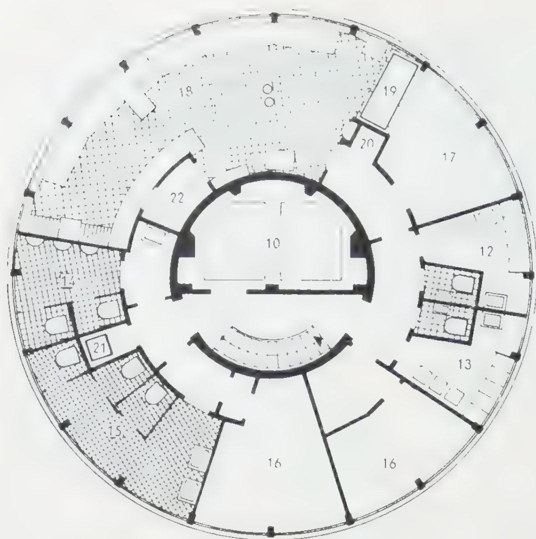

CUDO

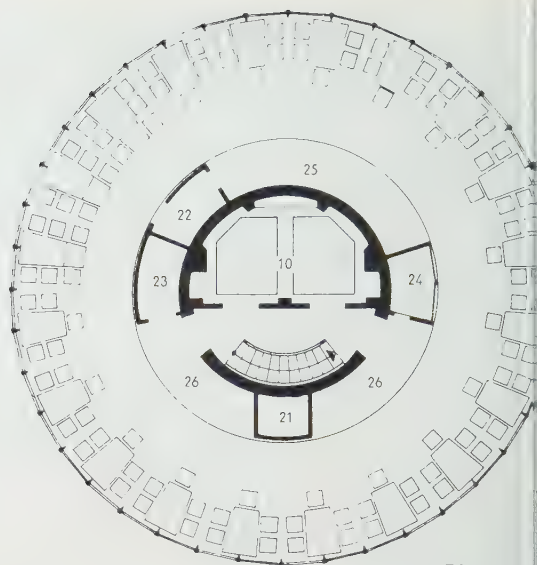
isolationsruden

Forhandles af glasgrossister og glarmestre over hele landet

A/S CUDOGLAS . Tekn. service: Ewaldsgade 9 . Kbh. N . Lu. 2868

Køkkenetage

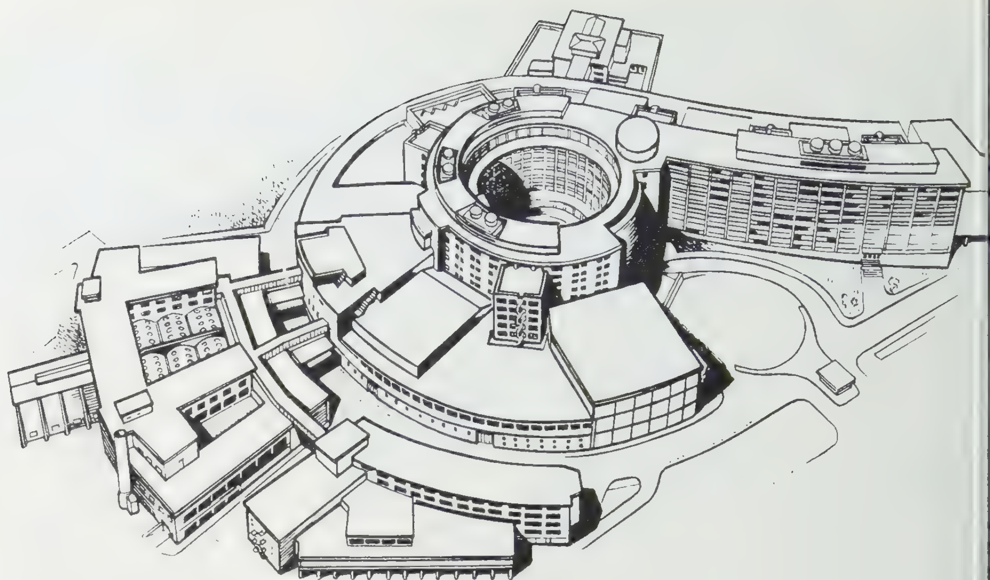
Restaurant-etage

Planer 1:

Fjernsynstårn i Dortmund

10 – personelevatorer, 12 – personalerum mænd, 13 – personalerum kvinder, 14 – gæstetoilet mænd, 15 – gæstetoilet kvinder, 16 – klimaanl 17 – forråd, 18 – køkken, 19 – kølerum, 20 – affald, 21 – luftkanal, 22 – vareelevator mellem køkken og restaurant, 23 – maskinrum, 24 – skri kabine, 25 – buffet, 26 – garderobe

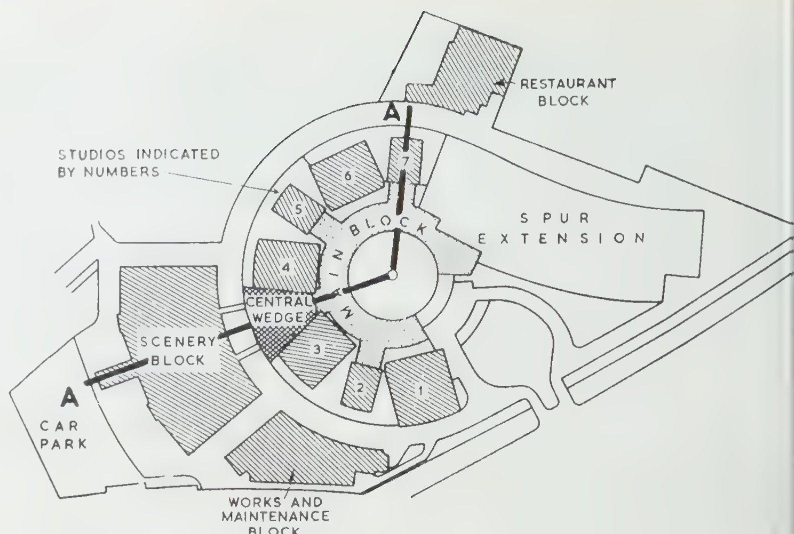
Kilde: Deutsche Bauzeitschrift 10/1959

BBC's fjernsynshus i London

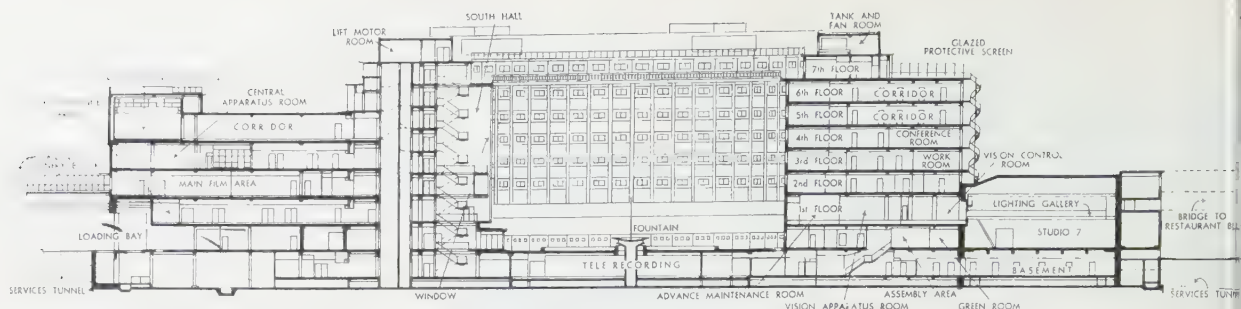
I 1949 overtog British Broadcasting Corporation et areal ved Wood Lane i London til opførelse af et fjernsynshus, hvor både administration, studier, diverse værksteder m. m. kunne samles på ét sted. Efter meget omfattende forarbejder i samarbejde mellem arkitekter og teknikere nåede man frem til det her viste projekt, som nu nærmer sig fuldførelse. Det består af e stor cirkulær centralbygning i ni etager, der sk rumme administration, skuespillergarderober m. n Omkring denne bygning ligger studierne fordelt i blokke af forskellig størrelse. Administrationsbygnin gen vil iøvrigt kunne udvides med en fløj, der går u

Plan af BBC's fjernsynshus i London, mål ca. 1:3000. De syv studieblokke er angivet med numre. Scenery-block er værksteder for fremstilling af kulisser o. l. Central Wedge er den centrale kontrolbygning. Den cirkulære Main Block rummer administration og garderober m. m. Works and Maintenance Block rummer værksteder for vedligeholdelse og reparation af apparatur og bygninger. Spur Extension er areal for senere udvidelse. Linjen A–A angiver snittet som vises på side A 804

fra den cirkulære bygning modsat studierne. I en bue udenom studierne, et cirkeludsnit med samme centrum som hovedbygningen, går en tilkørsels- og arbejdsvej, som benyttes til at transportere kulisser o.l. til studierne fra værkstedsbygningen, der ligger på den anden side af denne vej. Ligeledes på den anden side af denne vej, men modsat værkstederne ligger desuden en særlig restaurationsbygning. Under fjernsynshusets etapevis udbygning er restaurationsbygningen iøvrigt blevet anvendt som administrationsbygning.

De syv studier er samlet i tre grupper med hver sit areal til garderober, foyer, bar m. m. I det stør

Snit gennem den centrale kontrolbygning og administrationsbygning som angivet med linjen A–A på planen side A 802

studie kan en del af gulvet, et areal på 15 × 9 meter, sænkes indtil en dybde af 2,25 meter. Denne forsænkning kan fyldes med vand såfremt det kræves til særlige udsendelser.

I den store kontrolbygning er samlet alle centrale kontrolanlæg. Her foretages den endelige kontrol af udsendelserne inden de går videre til BBCs sendere.

Værkstedsbygningen, Scenery block, blev fuldført i 1954 som første etape. Derefter fulgte restaurationsbygningen som var færdig i 1955. Arbejdet på de c trale bygninger blev påbegyndt i 1956.

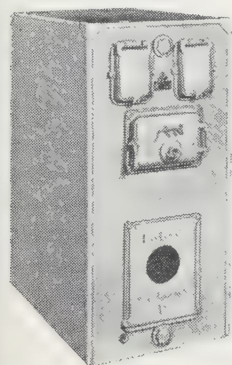
Arkitekt for B.B.C.s fjernsynshus er Graham Da barn i samarbejde med M. T. Tudsbery.

Howard Robertson og professor William Holf har været konsulenter.

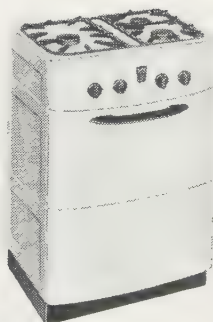
Kilde: The Architect & Building News, 4/1958.

Moderne
[b]yggeri kræver
rigtig indretning af
køkken og fyrkælder...

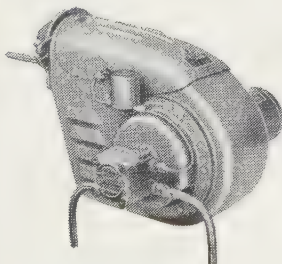
Salamander kedler
de danske støbejerns-centralvarmekedler, kendt for deres lange levetid. Findes i størrelser for ethvert varmebehov.

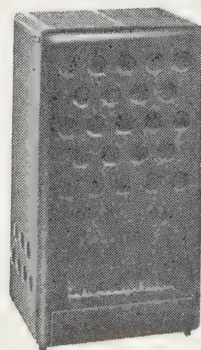

Anker gaskomfurer
er på grund af den stilrene udførelse lige velegnede som fritstående komfur såvel som til indbygning.

Salamander-termo varmluftovn
velegnet til luftopvarmning af villaer, rækkehuse, salgslokaler og mindre værksteder med et varmebehov på op til 25000 kcal/h.

[...]amander oliefyr
[...]t helt ideelle for [...]varmning af villaer og [...]kehuse. Salamander [...]fyr har helautomatisk [...]t, økonomisk, enkel og [...]ig montage

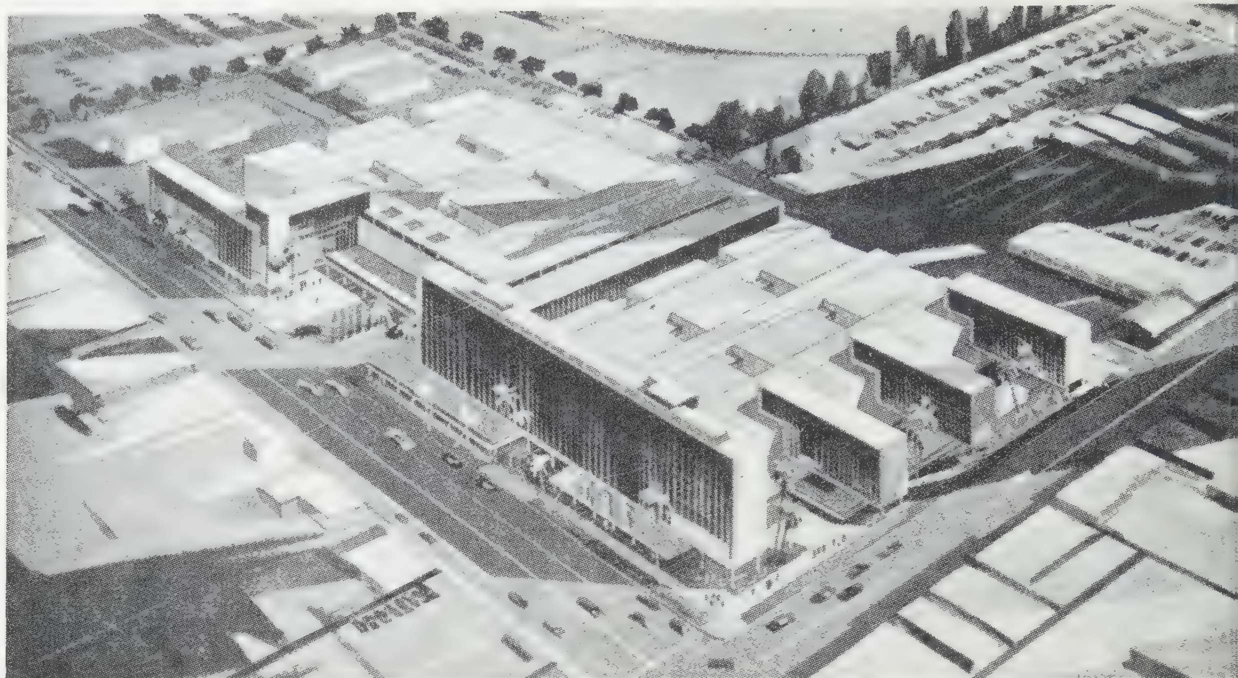

Salamanderkamin
til fyring med olie eller petroleum. Salamanderkaminen fremstilles i flere forskellige farver og kan faktisk indpasses i ethvert interiør.

[...]·F·J-UDSTILLINGEN, VESTERBROGADE 2, PA. 9206 ✠ *Forlang specialbrochure*

HFB side 310, 612, 613, 614 og 615

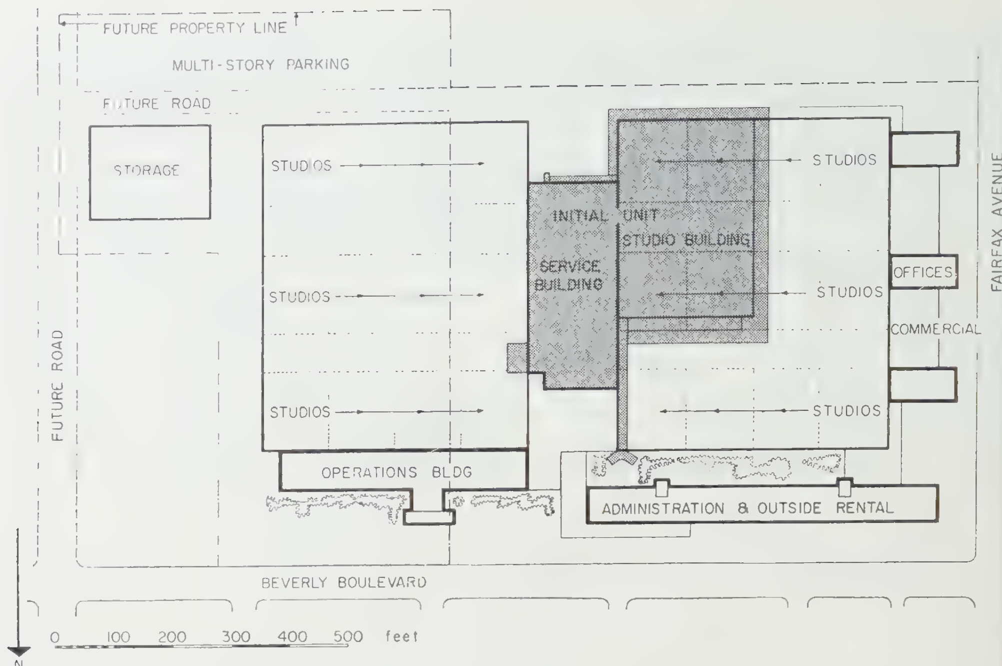

C.B.S.'s fjernsynsby i Hollywood

Allerede i 1952, da Columbia Broadcasting System påbegyndte opførelsen af sin ny fjernsyns-by i Hollywood, producerede CBS på en måned lige så mange underholdningstimer som samtlige filmsstudier i H lywood producerede på et år. Men produktionen spredt i mange forskellige bygninger rundt om i N

Columbia Broadcasting System, fjernsynsby i Hollywood

Plan 1:4000 af det samlede projekt. Det mørke felt viser 1. etape.

York. Tidligere teatre, varehuse, koncertsale o. l. blev anvendt til studier, der fandtes ikke et eneste lokale, der oprindelig var planlagt til brug som fjernsynsstudie. Dette betød meget store omkostninger ved produktionen af fjernsynsudsendelser. Derfor ønsk man et stort samlet anlæg. Dette blev placeret i Ho wood, fordi man her havde et meget stort antal sk spillere bogstaveligt talt lige ved hånden.

(fortsættes side A

Se HFB side 660

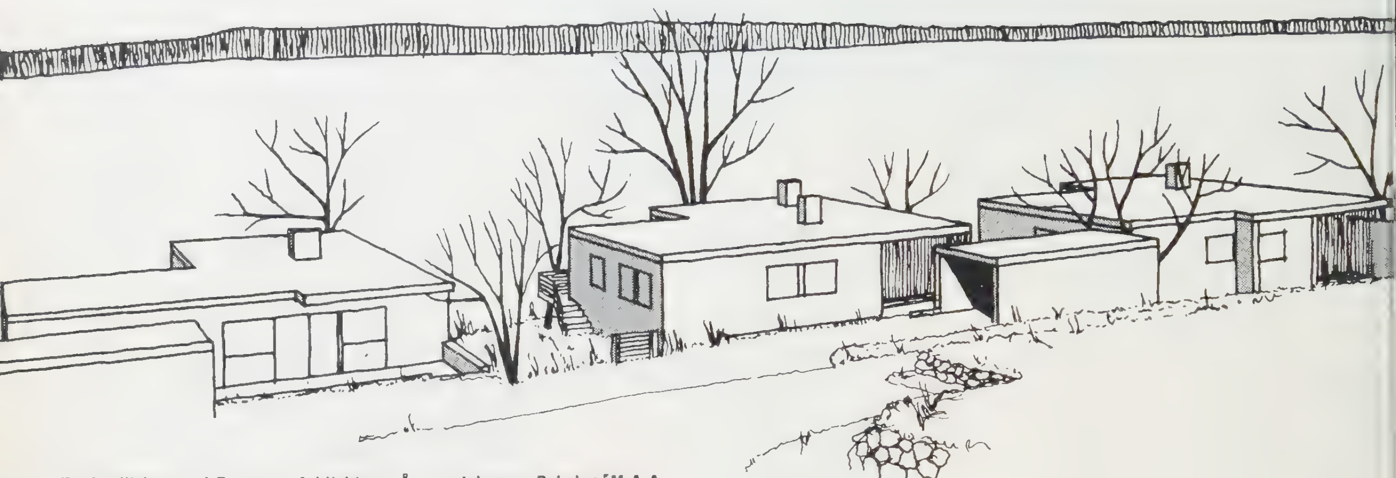

BUCHTAL *Gulvklinker*

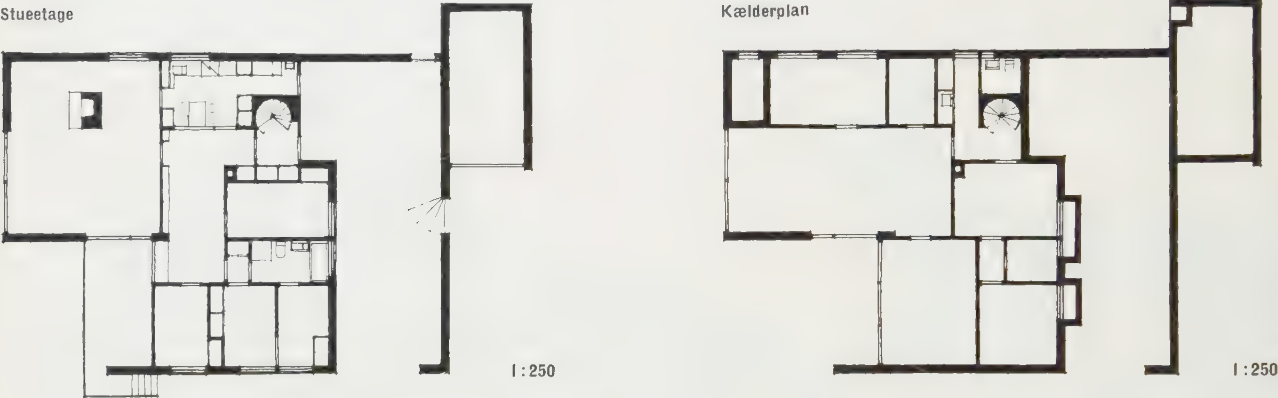
THOR PETERSENS EFTF. - K. GOTTLIEB - BYGNINGSMATERIALER

RÅDHUSPLADSEN 4 - KØBENHAVN V - TELEFON MINERVA *7383

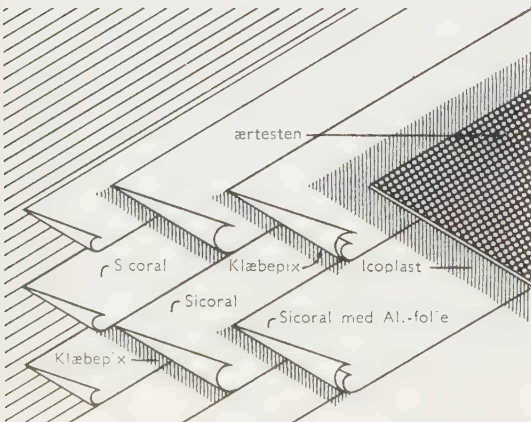
ARKITEKTENs eget hus

Eenfamiliehuse ved Furesøen. Arkitekterne Åge og Johannes Paludan, M.A.A.

Ico-Built-up med mineralfilt, aluminium og asfalt på trætage. Specifikation nr. 21 A

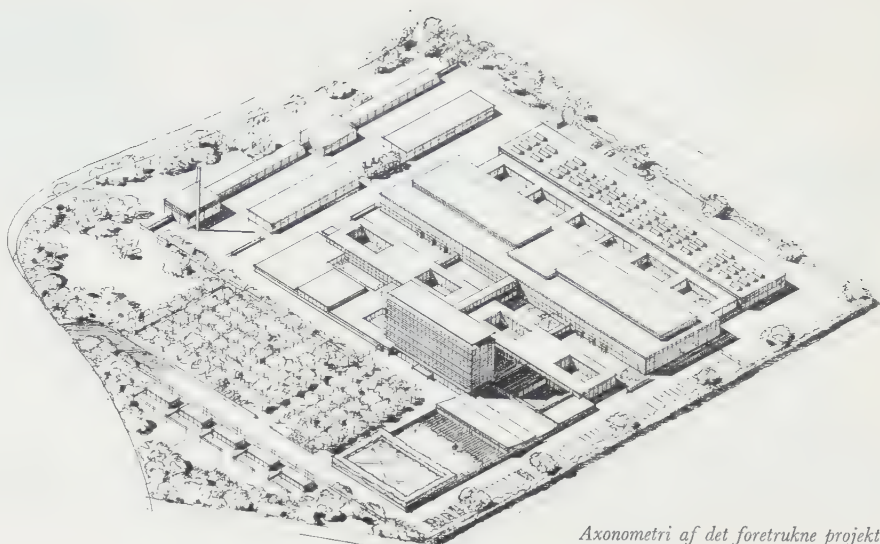

Taghældning:	min. 1:100 (ca. ½°), max. 1:20 (2°).
Første lag:	1 lag Sicoral asfalt-mineralfilt i 65 cm bredde, vægt ca. 2 kg/m², påsømmes.
Klæbemasse:	ca. 1,5 kg fast Klæbepix pr. m² pr. lag.
Andet lag:	1 lag Sicoral i 100 cm bredde påklæbes.
Følgende lag:	1 lag Sicoral i 100 cm bredde pålagt 0,10 mm Al-folie påklæbes med foliosiden nedad.
Overflade:	ca. 2-3 kg/m² Icoplast, hvori der udlægges et ca. 20 mm lag ærtesten eller granitskærver.
Bitumenvægt:	ca. 10 kg/m².
Totalvægt:	ca. 40 kg/m².

VILLADSEN

AKTS. JENS VILLADSENS FABRIKER . KØBENHAVN, MALMØ, OSLO, HELSINGFORS . HOVEDKONTOR: ISLANDS BRYGGE 41, KBHVN. S, ASTA *2800

forået udskrev Danmarks Radio indbudt konkurrence om et projekt et TV-hus i Gladsaxe, beliggende or Mørkhøjvej skærer Hareskovvej. e indbudte arkitekter var Preben ansen, Eske Kristensen, Vilhelm uritzen og Palle Suenson. De ind- mne projekter havde alle et omfang, n gør det umuligt at gengive dem et blot nogenlunde fyldestgørende fang. På grundlag af det publi- ede materiale vil det formentlig re muligt at sammenligne visse nerelle træk, f. eks. de enkelte pro- ters plandisposition, arealkrav og n arkitektoniske idé.

Axonometri af det foretrukne projekt

Konkurrence om TV-hus

dommerkomiteens generelle bemærkninger

l bedømmelse var indkommet 6 projekter, om hvilke dommer- miteen indledningsvis sammenfattende vil bemærke, at disse e er resultatet af en særdeles dybtgående behandling af den llede opgave, som har stillet de konkurrerende overfor plan- gningsmæssige og tekniske problemer af et omfang langt ud er det sædvanlige.

For samtlige 6 projekters vedkommende mener komiteen at itte betegne disse som værende af særdeles høj kvalitet. Hver sig danner projekterne således et fuldt ud anvendeligt grundlag udarbejdelsen af et endeligt projekt, idet der dog for alle slags vedkommende måtte blive tale om adskillige ændringer.

Dommerkomiteen lægger derfor ikke skjul på, at det har været erordentligt vanskeligt at nå frem til en udvælgelse af det ojekt, som alle forhold taget i betragtning må anses for at re det bedste. For at tilvejebringe et så fyldestgørende grundlag n muligt for denne udvælgelse har komiteen fundet det nød- ndigt at anstille en omfattende analyse af de enkelte projekter har dertil måttet søge bistand hos en række særligt sagkyndige.

Analysen har omfattet undersøgelse af følgende forhold, som erlig grad må tillægges betydning ved vurderingen af, i hvilket nfang projekterne tilfredsstiller de stillede brugsmæssige krav: 1. Indbyrdes kommunikationer for personale og materiel. 2. Ka- veje. 3. Udformning af studier og tilhørende birum. 4. Ud- mning og indbyrdes beliggenhed af omklædning, make-up kostumetjeneste. 5. Muligheder for udvidelse. 6. Valg af nstruktioner.

Ved gennemgangen af projekterne har komiteen konstateret, disse i store træk lader sig inddele i to kategorier efter det gte system for grupperingen af bygningsanlæggets primære nit. Den ene af disse kategorier er karakteristisk ved, at stu- rne er placeret i flugt, en plantype som her vil blive benævnt åndtypen". I den anden kategori opereres derimod med grup- ring af studierne i en blok enten omsluttende garderobeafsnit- eller med dette placeret udvendig langs studierne. Denne ntype benævnes „bloktypen".

I alt fire af projekterne er af „båndtypen" og er således varia- ner over et planprincip, hvorefter dekorationstjenestens lokaler garderober for de medvirkende er anbragt parallelt med en gstrakt studiebygning.

To af projekterne er af „bloktypen" og repræsenterer hver et empel på de to nævnte variationer af denne type, forsåvidt går garderobernes placering i forhold til studierne.

Dommerkomiteen har ikke udfra de foreliggende forslag ønsket at lægge sig fast på en bestemt opfattelse af, hvilken af de nævnte kategorier, der frembyder de største fordele. Komiteens flertal mener dog imidlertid at måtte pege pa, at „båndtypen" synes at indebære de gunstigste betingelser for senere successive ud- videlser såvel indenfor som udover programmets foreskrevne 2. etape. På den anden side synes „bloktypen" at have det fortrin, at et koncentreret bygningsanlæg naturligt lader sig tilveje- bringe med deraf følgende muligheder for opnåelsen af relativt korte interne forbindelseslinjer og en for projektets realisation som helhed gunstig økonomi.

Efter en nøje afvejning af de enkelte projekters fortrin og mangler har et flertal indenfor dommerkomiteen (samtlige med- lemmer med undtagelse af J. C. Jensen-Broby) besluttet at ud- pege projekt nr. 4H mrk. 37214 som værende det til videre bearbejdelse bedst egnede.

Dommerkomiteens flertal har herved måttet lægge vægt på, at forslaget i funktionel henseende tilfredsstiller alle væsentlige krav. Forslaget har endvidere måttet anses for at muliggøre tilvejebringelsen af et godt arbejdsmiljø for alle grupper af beskæftigede i bygningen.

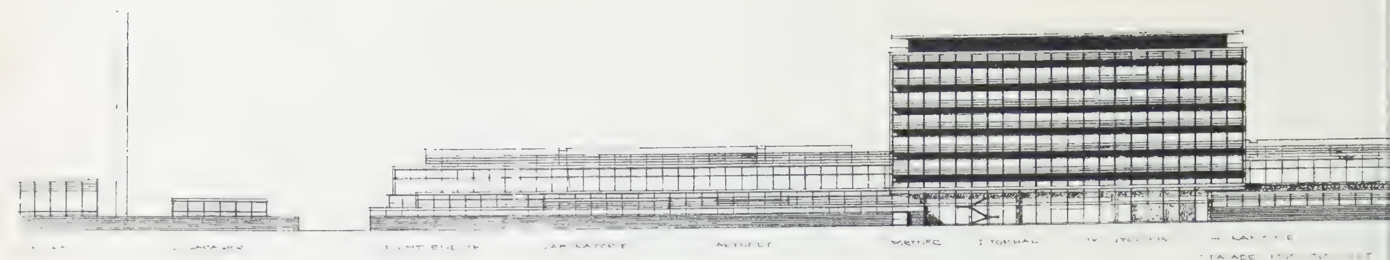
Bygningens arealer og rumindhold er imidlertid store, og anlægget er som helhed temmelig opløst og vidtstrakt. Det er dommerkomiteens flertals opfattelse, at forslaget kan – og skal – nedbringes i størrelse samt koncentreres.

Et mindretal, folketingsmand J. C. Jensen-Broby, indstiller projekt nr. 2 mrk. 27534 som det bedste og fremsætter følgende udtalelse: Det er min overbevisning, at da dette projekt er godt og fast opbygget med bestemte mål på de forskellige bygnings- elementer, vil det være det mest økonomiske projekt – betydeligt billigere end nogen af de andre projekter.

Det er også praktisk indrettet for dem, som skal arbejde i huset og derfor billigere i drift. Der findes i projektet forskellige ting, der må ændres – men det gælder alle projekter, og det er min overbevisning, at dette kan ske, uden at det i væsentlig grad forandrer bygningens indretning eller sætter udgifterne op.

Dommerkomiteen som helhed finder det iøvrigt ønskeligt, at de forhåndenværende muligheder for at udvide arealet udover de allerede reserverede 90.000 m² udnyttes.

Peder Nørgaard	*F. E. Jensen*	*Jens Fr. Lawaetz*
J. C. Jensen-Broby	*R. Bruun*	*Tage Häuser-Hansen*
Flemming Grut	*Sune Lindström*	*C. F. Møller*

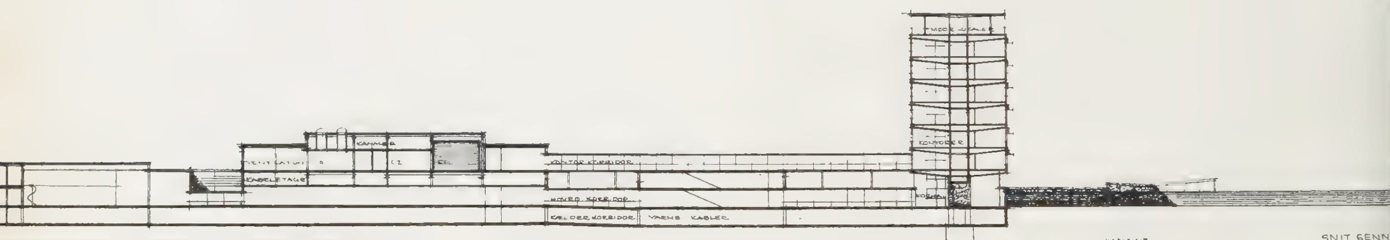
Façade mod sydvest

Façade mod nordvest

Snit i vestlige del

Snit gennem midterkorridor, mål 1 : 1200

Vilhelm Lauritzen i samarbejde med Mogens Boertmann, Helge Hoppe og J. A. Heegaard:

Konkurrenceprojekt til TV-hus, mrk. 37214

For installationerne: Firmaet Birch & Krogboe. For konstruktionerne: Professorerne Rambøll & Hannemann: For akustiken: Dr. techn. W. Lass Jordan. For haveanlæggene: Havearkitekt Georg Boye

Af dommerkomiteen udpeget som det bedste

Dommernes bemærkning

Projektet hører til „båndtypen". De parallelt løbende hovedfløje giver muligheder for direkte dagslys til omklædningsrum, personale-opholdsrum, venterum og foyer'er. Disse rum har oplukkelige vinduer ud til grønnegårde.

Hovedstudierne er velplacerede i forhold til hinanden. Der er effektive lydsluser ved portene til transportkorridoren.

Teknisk Central, Filmtjeneste, Aktuelt studie, Teknisk Hovedlager, Omklædnings- og make-up rum er velbeliggende og veldisponerede. Kabelvejene er gode, idet der er projekteret e kabeletage i fuld ståhøjde. Denne etage bevirker, at projekt har et ret stort kubikindhold. Kabeletagen vil dog kunne beny tes til andre tekniske anlæg såsom ventilation m.v. og lagerrur

Som type betragtet (båndtypen) er projektet velegnet til u videlse, men der må foretages visse tekniske foranstaltninge for at den angivne udvidelsesform kan finde sted uden for sto gener for det igangværende arbejde i studierne.

Stueplan mål 1 : 1200

Preben Hansen: *Konkurrenceprojekt til TV-hus, mrk. 27534*
Medarbejdere: John Sørensen og Leif André Johannessen
Ingeniørarbejderne: Civilingeniørerne Steensen & Warming og civilingeniør Mogens Balslev. Havearkitekt: C. Th. Sørensen

Dommernes bemærkning

Forslaget, der er udarbejdet efter princippet „bloktypen", er meget koncentreret.

Hovedstudier og birum er indbyrdes velbeliggende.

Indretningen af Teknisk Central og dennes beliggenhed er god. Aktuelt og Filmtjeneste, især studier og kontrolrum hertil er veldisponerede og velbeliggende i det fuldt udbyggede projekt, hvorimod placeringen i 1. etape er noget problematisk, fordi to komplet indrettede talestudier med tilhørende hjælpelokaler i deres helhed må flyttes ved overgangen til 2. etape. Nogle af prøvelokalerne er anbragt i kælderetagen, hvilket må betegnes som værende mindre heldigt. Den valgte placering af studierne (bloktypen) har med garderoben og make-up rummenes beliggenhed været medvirkende årsag til, at dette sidste område er blevet meget koncentreret, hvorved der her kun er mulighed for dagslys til disse rum i form af ovenlys. Dette område, hvori de medvirkende færdes, forekommer således noget indelukket.

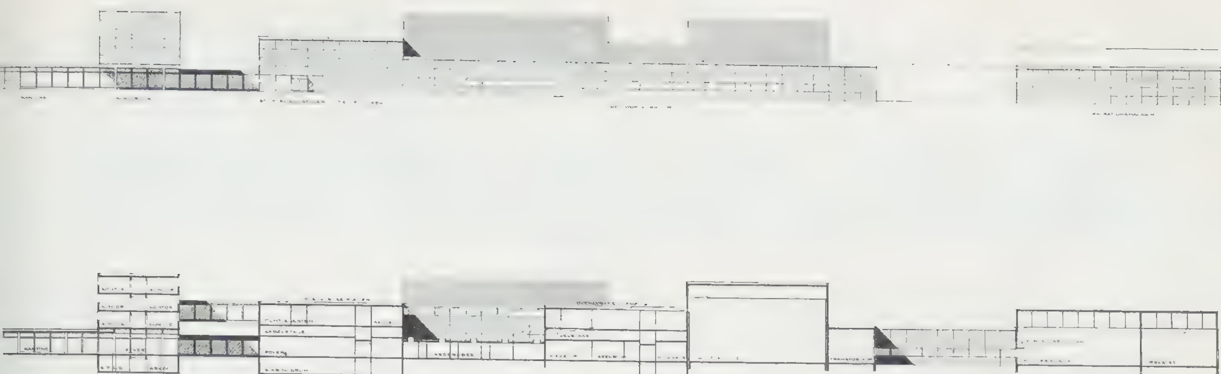
Studiekontrolrum og øvrige hjælpelokaler er veldisponere og velbeliggende, og kabeletagen mellem disse rum giver g forbindelse til Teknisk Central og Filmtjeneste. To tredied af kantinen og samtlige køkkenarealer er medtaget i 1. etap hvilket programmet ikke har stillet krav om.

De interne forbindelser er gode, men foyeren ligger uheldig forhold til studierne, hvilket der dog delvis er kompenseret ved etablering af et såkaldt „green-room" foran studierne.

Forbindelserne udefra er tilfredsstillende.

Ved projektets udformning er der – gennem en strengt genne ført modulisering – taget hensyn til kravene om størst tænke fleksibilitet, hvorved anvendelsen af prefabrikerede bygnin elementer i vid udstrækning er mulig.

Overgangen til 2. etape kan ske uden nævneværdige forstyrrel af den daglige drift – dels på grund af den klare opdeling mell etaperne, og dels på grund af den valgte konstruktionsform.

KONTORHUS STUDIEBLOK OG DEKORATIONSTJENESTEN. A-A.

1. OG 2. ETAPE

DEKORATIONSTJENESTEN

STUDIE D. III

STUDIE D. II

STUDIE D. II

STUDIE D. III

TRAL

GARAGER M.V

STUDIE D I

MAKE-UP

MAKE-UP

STUDIE D I

TRAL

GARDEROBER

GARDEROBER

KOSTUMETJENESTEN

TEKNISK HOVEDLAGER

PRØVELOKALER

LIGER

FORHAL

INDKØRSEL FOR BILER

KANTINE

AREALER OG RUMFANG

	1 ETAPE		1-2 ETAPE	
	M²	M³	M²	M³
KÆLDER	4 898	7 0[illegible]	[illegible]	22 988
STUE	13 880	61 373	[illegible]	92 601
KABELETAGE + 1 SAL	6 898	11 466	10 084	[illegible]
TEKNIKETAGE + 2 SAL	3 780	15 920	6 0[illegible]	[illegible]
3 SAL	303	910	1 800	5080
TOTAL	27 864	93 725	50 196	166 049

GRUNDAREAL 90000 M²

SIKRET AREAL 20000 M²

[illegible] AREAL [illegible] M²

plan 1:1200

Façade mod vest

Svenn Eske Kristensen: *Konkurrenceprojekt til TV-hus, mrk. 36959*
Medarbejdere: Kaj Halse og Kjeld Aistrup
Civilingeniør: P. E. Malmstrøm. Havearkitekt: Eywin Langkilde

Dommernes bemærkning

Forslaget må i sin planudformning henføres til „båndtypen". Hovedstudier og birum er velplacerede i forhold til hinanden. Teknisk Central er veldisponeret og velbeliggende i forhold til hovedstudierne. Det må betegnes som mindre heldigt, at studier og kontrolrum i Filmtjeneste og Aktuelt ikke er indrettet efter „kassesystem", ligesom iøvrigt den indbyrdes beliggenhed af studier og birum er mindre hensigtsmæssig. Prøvelokalernes placering som fremskudte bygningslegemer i 1. sals plan delvis på søjler forekommer at tilstræbe en arkitektonisk virkning, som vel kan siges at være interessant men umiddelbart virker noget anstrengt. Placering af studiekontrolrum lige under 1. sals hjælpelokaler med en mellemliggende kabeletage må betegnes som hensigtsmæssig. Kabeletagen fører naturligt til Teknisk Central til Filmtjenesten, hvorved senere ændringer i installationer muliggjort. Indretningen af omklædningsrum og make-up r er mindre heldig, og kostumetjenesten kan vanskeligt udvid

Forslaget er velgennemtænkt med hensyn til konstruktiv formning i relation til fleksibilitet og udvidelsesmuligheder, overgangen til 2. etape vil konstruktivt ikke frembyde særl store vanskeligheder.

De interne forbindelseslinjer er i det store hele acceptab men derimod må forbindelsen udefra betegnes som værer mindre velgennemtænkt, og der savnes en centralt beliggen forhal, hvorfra kontrol kan udøves.

çade mod syd

eplan, 1 : 1200

Palle Suenson: *Konkurrenceprojekt til TV-hus, mrk. 51927.*
Installationer, ventilation, lydisolering m. v.: Civilingeniør Johs. Jørgensen. Konstruktioner: Civilingeniør Folmer Andersen. Haveanlæg: Havearkitekt Ole Nørgaard

Dommernes bemærkning

Projektet er et eksempel på „bloktypen" og fremtræder som et konsekvent gennemført symmetrisk anlæg. I modsætning til projekt 2 er dette projekt disponeret således, at garderoberne for de medvirkende er placeret langs studieblokkens ydersider, medens transportforbindelsen fra dekorationsmagasiner og værksteder er ført ind i studieblokken langs dennes midtakse. Bygningsanlægget udgør i sin fuldt udbyggede skikkelse – men dog i ringe grad i 1. etape – en sluttet helhed.

Placeringen af 6 studier omkring en fælles transportkorridor må lydteknisk betegnes som noget betænkelig, og anbringelsen af magasiner for studiemateriale og rekvisitter på 1. sal må anses for uacceptabel. Derimod synes Teknisk Central at være velbeliggende i forhold til studierne og placeringen af de teknisk hjælpelokaler er stort set tilfredsstillende.

Korridorforholdene ud for garderoberne for de medvirkende er næppe tilfredsstillende, og det må anses for en ulempe, at disse korridorer foruden at formidle forbindelsen mellem garderobe og studier skal give plads for transporten af kostumer og desuden danne forbindelse mellem magasin- og værkstedsområdet og forhal-kantine. Den stærkt koncentrerede bygningsform synes på den ene side at indebære muligheder for en økonomisk løsning af opgaven, men vil på den anden side vanskeliggøre en successiv udvidelse uden støjgener for den igangværende drift. Forslaget er i arkitektonisk henseende særdeles vellykket.

GADEFACADE

HOVEDINDGANG

HØJDELSE

AKTUELT OG FILMTJENESTE

LAGERIT

ATRIUM

KANTINE

ADMINISTRATION

KOSTUMETJENESTE

FORHAL

TEKNISKE VÆRKSTEDER OG LABORATORIER

TEKNISK CENTRAL

STUDIER

UDENDØRSSTUDIER

DEKORATIONSTJENESTE

GARAGER
VÆRKSTEDER

GARAGER
VARMECENTRAL

FILMTJENESTE

AKTUELT

KANTINE 600 pers.

FORHAL

TEKNISK CENTRAL

KORRIDOR FOR MEDVIRKENDE

STUDIE 600 m²

STUDIE 250

STUDIE 400 m²

TRANSPORT

FÆRDSELSAREAL (disponibelt for studieudvidelse)

UDENDØRSSTUDIE

udendørs ophold

springvand

disponibelt for filmlaboratorier

vinterhave

prøvelokaler

portner

garderobe

kunstner foyer

kostumedep

statistgarderober

apparatrum

transmis.terminal

malersal

snedkerværksted

smedeværksted

dekorationslager

kulisselager

depot

kontor

benzintank

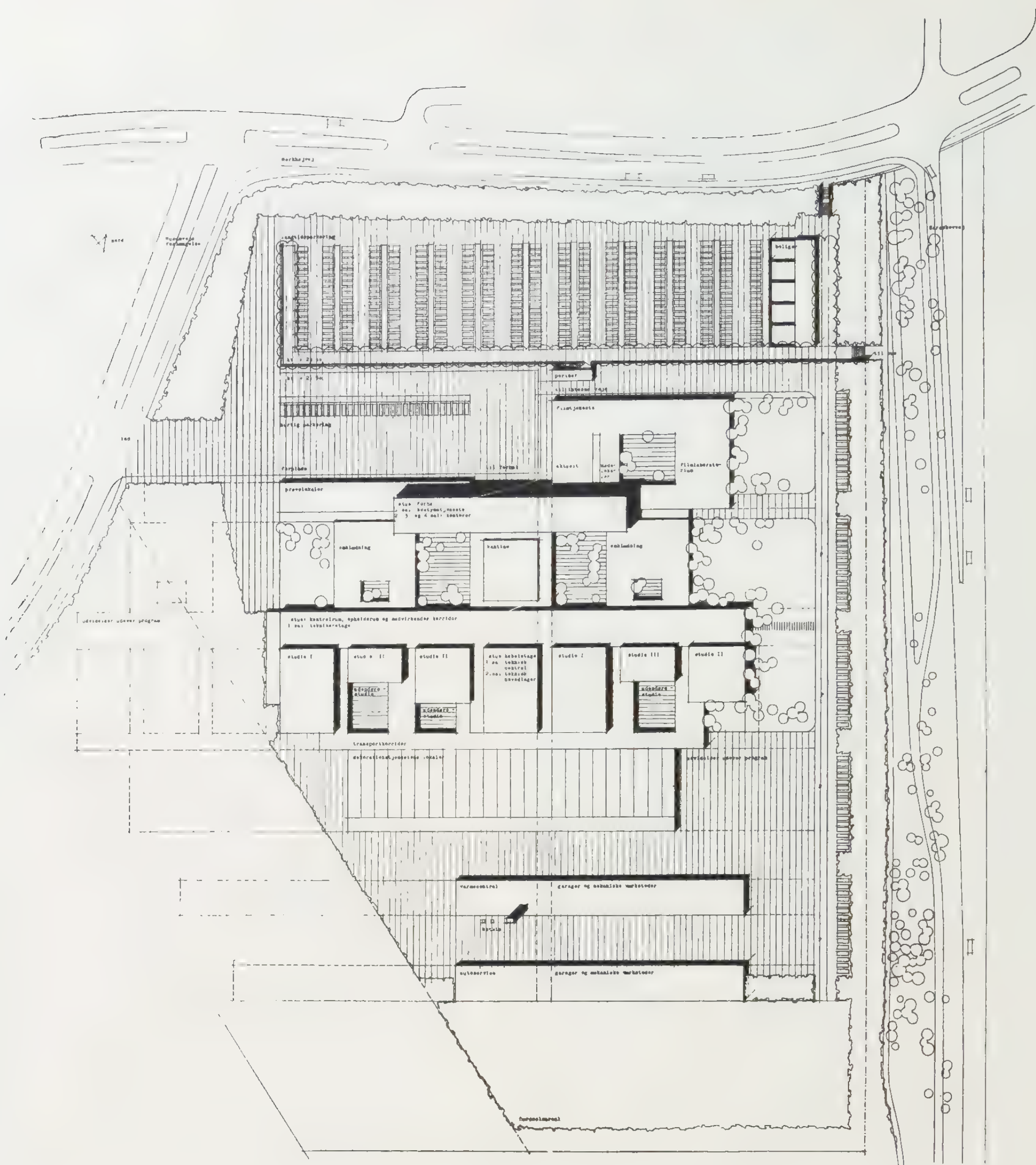
vaske- og vaskehal

lager
værksted

bilværksted

varme garager

varmecentral og mekaniske værksteder

Palle Suensson: *Konkurrenceprojekt til TV-hus, mrk. 51926*
Installationer, ventilation, lydisolering m. v.: Civilingeniør Johs. Jørgensen. Konstruktioner: Civilingeniør Folmer Andersen. Haveanlæg: Havearkite Ole Nørgaard

Dommernes bemærkning

Forslaget er i sin hoveddisposition udarbejdet efter samme princip som forslag 1 – „båndtypen". Hovedstudiernes placering med mellemliggende birum giver relativt lange forbindelsesveje, og der synes ikke trods denne store spredning af studierne at være opnået en tilstrækkelig hensigtsmæssig beliggenhed af de tekniske hjælpelokaler.

Teknisk Central er veldisponeret og velplaceret, men denne gunstige placering i forhold til studier og øvrige rum synes reduceret noget, idet den foreslåede kabelføring bl. a. gennem lodrette skakter til kælderetagen (som yderligere må deles med ventilationskanal) og herfra til gulv i kabelmellemetage og til teknisk central virker besværlig under hensyn til den nødvendige løbende omlægning og supplering af kablinger i et fjernsynshus.

Aktuelt og Filmtjenesten er meget velplacerede. Prøvelokalerne er ligeledes velbeliggende.

Dekorationstjenestens sammenbygning med studieblokken forekommer mindre heldig af støjhensyn.

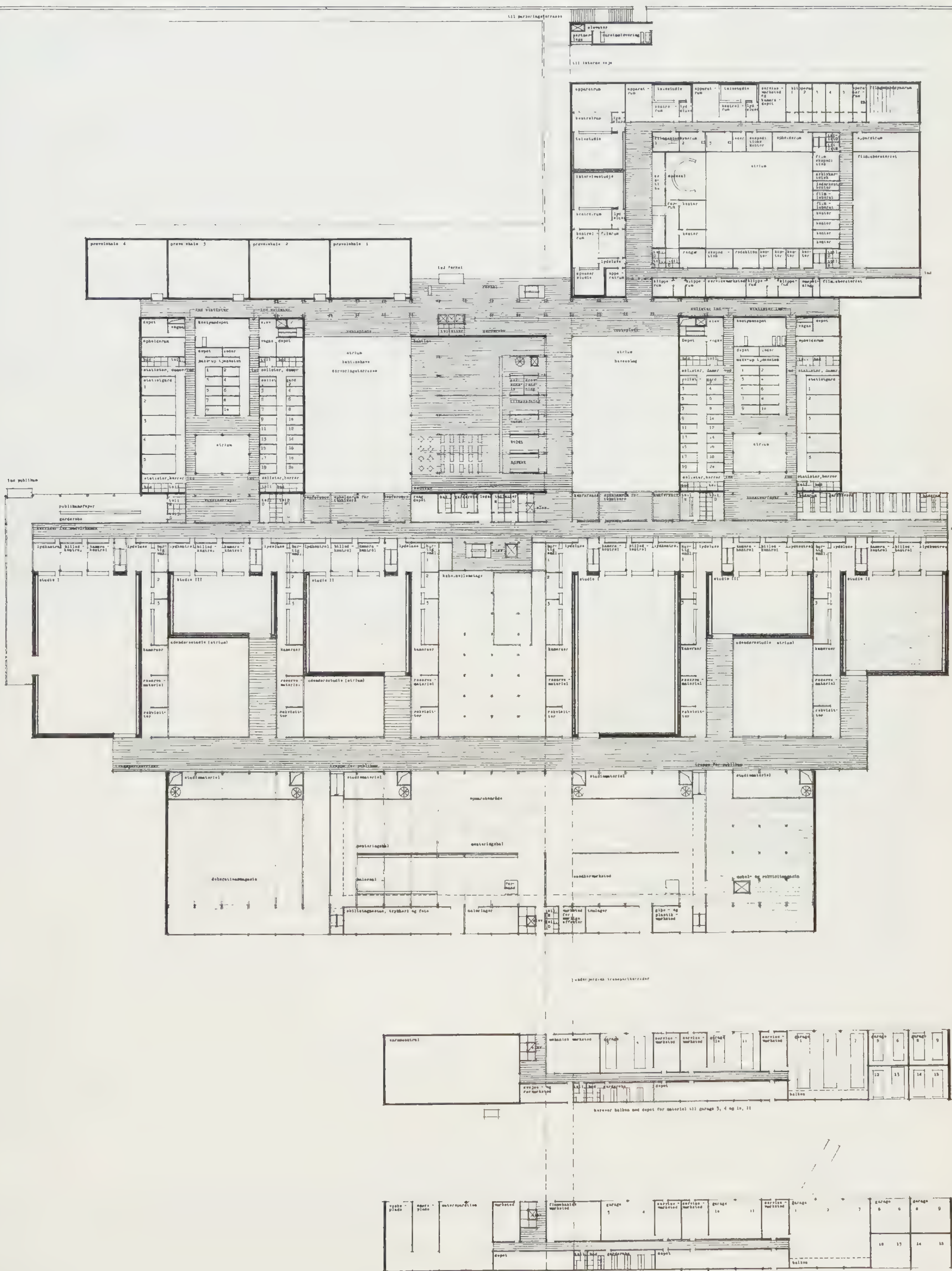
Kostumetjenestens placering i 1. etape er næppe gennen førlig og i 2. etape vil den viste placering i kontorhusets førs etage medføre visse vanskeligheder i forbindelserne.

Med den valgte konstruktionsform må det formodes, at d er taget hensyn til ønsket om størst mulig fleksibilitet. Ve overgangen til byggeriets 2. etape må der imidlertid forudses opstå yderst store vanskeligheder i den daglige drift.

De interne forbindelser er bl. a. som følge af den foreslåed tunnel under jorden stort set gode omend noget lange fo enkelte afdelingers vedkommende. Forbindelserne udefra, pa kerings- og tilkørselsforholdene er gode.

Medarbejdere hos Palle Suensson: Torben Valeur, Henrik Gormsen, Ni Fagerholt, Erik Dige Toft, Åse Friis Matthiasen, Karen Zahle, Alexander Müller

Façade mod nordvest

Stueplan 1 : 1200

Noter

Offentlig idé-konkurrence om stadionbygninger i Birkerød

Birkerød kommune indbyder danske arkitekter til at deltage i en idé-konkurrence om et klubhus, friluftsbad og idrætshal m. m. i Birkerød.

Konkurrencearealet udgør ca. 18.500 m², og det er konkurrencens formål at opnå en rationel placering af bygningerne på dette areal, ligesom udskriveren gennem konkurrencen også ønsker andre anvendelsesmuligheder for idrætshallen belyst.

Konkurrenceforslagene, der skal indleveres senest mandag den 11. januar 1960, vil blive bedømt af en komité, hvori Birkerød kommune er repræsenteret af borgmester A. Halsteen, viceborgmester C. F. Ladefoged, viceborgmester Kai Jensen, bankbestyrer Aage H. Nielsen, oberstløjtnant E. J. Harder, kontorbestyrer Poul Christiansen og stadsingeniør A. Mygind Sørensen, og hvori Danske Arkitekters Landsforbund er repræsenteret af arkitekter M.A.A. Henrik Iversen, Hans Henning Hansen og Jørgen Juul Møller.

Til præmier er der stillet et beløb på 16.000.– kroner til rådighed. Heraf vil der blive uddelt en 1. præmie på mindst kr. 8.000.–.

Bedømmelsen vil finde sted i slutningen af januar måned 1960.

Konkurrenceudvalget

Moderne kirkebyggeri

Akademisk Arkitektforenings Københavnsafdeling og Dansk Arkitektforening afholder *mandag den 2. november* kl. 20 i Kunstindustrimuseets sal, Bredgade 68, København et offentligt møde om moderne kirkebyggeri. Mødet er arrangeret i samarbejde med Københavns præstekonvent, for at man kan få lejlighed til sammen med præsterne at drøfte problemerne i moderne kirkebyggeri. Formanden for konventet, dr. theol. Niels Nøjgaard og arkitekt Johs. Exner indleder en diskussion om problemerne.

Forelæsninger om landbrugsbyggeri

Professor Wagner Smitt holder i dette efterår 6 offentlige forelæsninger på Kunstakademiet om udviklingen i landbrugsbyggeriet.

Forelæsningerne holdes i Kunstakademiets festsal hver onsdag kl. 16.15 i november og begyndelsen af december. Første gang onsdag den 4. november.

Cirkulærer fra boligministeriet

Opmærksomheden henledes på følgende cirkulærer fra boligministeriet. Bekendtgørelse af 18. september 1959 om regulering af byggevirksomhed m. v.. Cirkulære af 21. september 1959 om offentlig støtte til ombygning og modernisering af ældre ejendomme m. v. Cirkulære af 22. september 1959 om ejerskifte af ejendomme med statsstøtte efter byggestøttelovene samt om støtte til lejeres overtagelse af udlejningsejendomme på andelsbasis. Cirkulære af 23. september om offentlig støtte til byggeri m. m. for ungdommen og byggeri med andet socialt og kulturelt formål.

Boligministeriets parcelhuskonsulenter

Boligministeriet har fra den 1. oktober 1959 at regne foretaget en omlægning af de hidtidige områder for ministeriets parcelhuskonsulenter og i forbindelse hermed beskikket 6 nye konsulenter. Ministeriets tilsynsførende og tekniske konsulenter for parcelhusbyggeriet er herefter følgende:

Hjørring og Thisted amter samt Ålborg amt nord for Limfjorden: Arkitekt Bertel Jensen, Kongensgade 15, Hjørring. Tlf. Hjørring 823.

Ringkøbing og Viborg amter: Arkitekt Søren Jensen, Østergade 14, Herning. Tlf. Herning 2093.

Århus, Skanderborg og Randers amter, Samsø samt Ålbo amt syd for Limfjorden: Arkitekt Olaf Sahl, Vedbendvej Risskov. Tlf. Århus 78300.

Vejle og Ribe amter: Arkitekt Malling Pedersen, Kirkega 25, Vejle. Tlf. Vejle 2296.

Åbenrå amtsrådskreds, Sønderborg amtsrådskreds, Hadersl og Tønder amter: Arkitekt Mogens Meyling, Sundquistgade Sønderborg. Tlf. (044)21461.

Odense og Svendborg amter: Arkitekt E. Eriksen, Hunderu vej 135, Odense. Tlf. Odense 2893.

Frederiksborg amt samt Ballerup-Måløv, Ledøje-Smøru Lyngby-Tårbæk, Søllerød og Værløse kommuner: Arkite P. Mangor, Jernbanegade 7, Frederikssund. Tlf. Frederikssu 760.

Holbæk, Sorø og Præstø amter, Roskilde amtsrådskreds sa Brøndbyernes, Glostrup, Herstedernes, Høje Tåstrup, Sengeløs Thorslunde-Ishøj og Vallensbæk kommuner: Arkitekt Kn Hallberg, Kidhøj 26, Bagsværd. Tlf. 98 11 25.

Maribo amt: Arkitekt Husted Jørgensen, Jernbanepladsen Nykøbing F. Tlf. 85 05 66.

Bornholm: Arkitekt Gustav Kjølby, Torvegade 13, Nex Tlf. Nexø 334.

København, Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Rø ovre, Hvidovre, Tårnby, Store Magleby og Dragør kommune Boligministeriets arkitektafdeling.

»K. V. E.« Mindelegat

Den 11. februar 1960 uddeles „K. V. E." Mindelegat, på 500 k Det tildeles en mand eller kvinde under 40 år, der inden den anvendte kunst har vist sig i besiddelse af særlige for givende evner, fortrinsvis på de områder, der udgjorde d centrale i Knud V. Engelhardts virke, og dertil således form at tingene altid på praktisk måde opfylder deres formål und brug. Under disse områder falder: Gadeinventar (fast og b vægeligt), bohave af enhver art til såvel offentlig som priv brug, værktøj, bogtryk, skrift under alle former og i alle m terialer, textil.

Ansøgninger om legatet, hvortil der ikke findes særlig bla ket, indsendes tilligemed oplysninger om ansøgerens arbejd til overretssagfører Svend Engelhardts kontor, H. C. Anderse Boulevard 51, senest 1. december 1959.

Forstadsmiljøet

Offentlige forelæsninger på Kunstakademiet i efteråret 1959 over em Forstadsmiljøet, arrangeret af Arkitektskolens Byplanafdeling i sa arbejde med Soaialpolitisk Forening.

Forelæsningerne holdes følgende torsdage kl. 16,15–17 i ak demiets festsal:

29. oktober. Professor *Peter Bredsdorff:* Indledning.

5. november. Fhv. minister *Lis Groes:* Konernes kritik.

12. november. Dr. phil. *Anker Rathleff:* En psykologs kritik.

19. november. Docent *Lennart Holm:* Sociologiska erfarenhet i Sverige.

26. november. Dir. *Erling Knudsen,* Dansk almennyttigt boli selskab: Hvad kan boligbyggerne gøre?

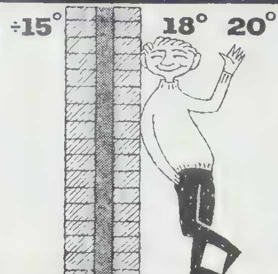
3. december. Lektor *Ole Thomassen:* Hvad kan byplanlæ gerne gøre?

10. december. Direktør *Henning Friis,* Socialforskningsinstitu tet: Nogle eftertanker.

Byggevirksomheden 1. halvår 1959

Statistiske Efterretninger nr. 48, 29. september 1959 indehold oversigter med tabeller over byggevirksomheden i 1. halvår 19 sammenlignet med byggevirksomheden i 1957 og 1958.

Ingen hulmursisolering er mere økonomisk end Rockwool Batts

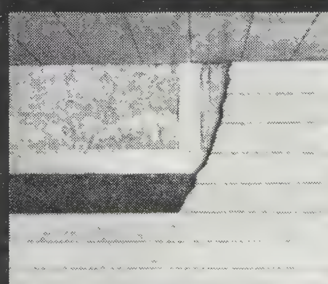

Rockwool Batts gi'r lune vægge....

Rummene bliver behagelige at opholde sig i, fordi den indre vægs overfladetemperatur stiger ganske betydeligt med isoleringen. Man kan uden ubehag opholde sig direkte ved væggen – man får herved faktisk et tilskud af effektiv plads.

Rockwool Batts sætter sig ikke....

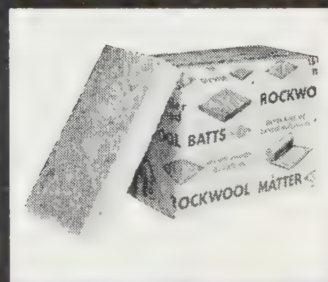
Et klart bevis herpå fremkom, da man inspicerede det norske køleskib M/S Balblom. Kølerumsvæggene var isoleret med Rockwool Batts opstillet i 3 m højde mellem bræddelag og viste efter 4 års sejlads ingen tegn på sætning.

Mur-Batts passer som hånd i handske....

Formatet 27 × 45 cm svarer til højden af 4 skifter og skal blot indsættes på trådbinderne efterhånden som muren opføres.... en såre enkel arbejdsproces, som medvirker til at denne fremgangsmåde giver den mest økonomiske isolering af hulmuren. Dertil kommer, at Rockwool-Batts danner den mest effektive isolationskappe. Selve isolationsomslaget bliver absolut homogent uden hulrum, hvad man ovenikøbet kan kontrollere under arbejdets gang.

Ved alt nybyggeri er det derfor varmeøkonomisk set fordelagtigst at foreskrive hulmursisolering med Rockwool Batts indsat under opmuringen.

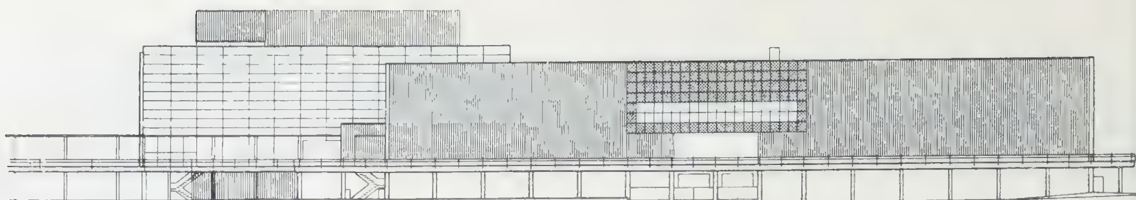

isoler med **ROCKWOOL** dansk stenuld

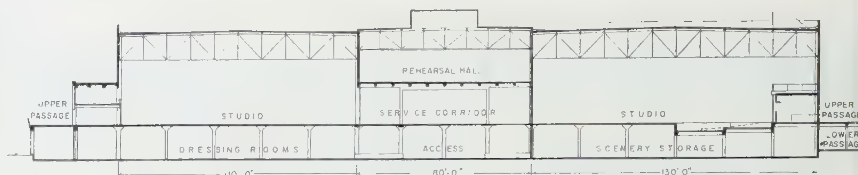
AKTIESELSKABET ROCKWOOL . FREDERIKSBORGGADE 18 . KØBENHAVN K . TELEFON C. 9575

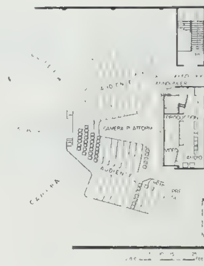
A 811

Columbia Broadcasting System, fjernsynsby i Hollywood

Façade af 1. etape. De mørke partier er flytbare façader.
Snit og del af plan af 1. etapes studier. En del af studierne er indrettet med tilskuerpladser.

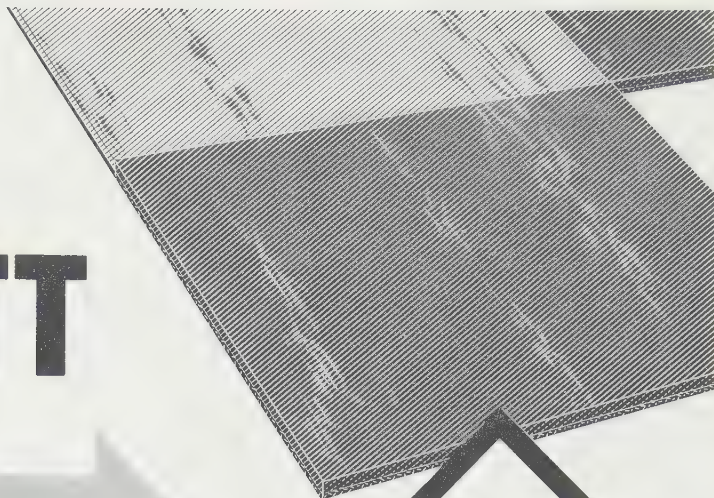

Det store anlæg af bygninger for CBS's fjernsyn er projekteret af arkitekt- og ingeniørfirmaet Pereira og Luckmann. Det er blevet opført i etaper og man har i stor udstrækning benyttet sig af flytbare façadeelementer. Ved efterfølgende udvidelse flyttede man simpelthen studiebygningernes gavle.

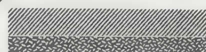
Kilde: Architectural Forum, 5/1952.

NU i Danmark!

TARKETT

**det dobbelte gulv
med skjult isolering
mod trin-støj . . .!**

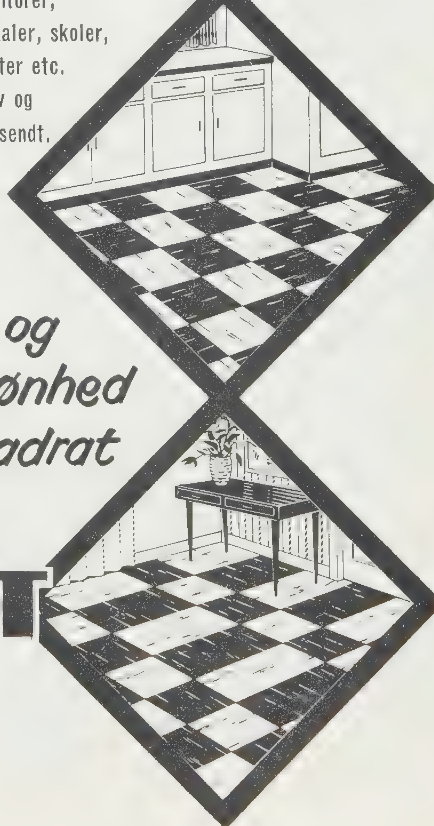

**VINYL-ASBEST
+ KORK**

TARKETT vinyl-asbest med kork er lige fremragende i private ejendomme, i kontorer, forretningslokaler, skoler, restauranter etc. Ring eller skriv og forlang prøve tilsendt.

TARKETT vinyl-asbest med kork er svensk kvalitet - den eneste plastic-gulv belægning med korkunderlag og et enestående materiale, som forener vinyl-asbest'ens porefri og fantastisk slidstærke overflade med kork'ens trin-støj isolerende og elastiske egenskaber.
Samtidig sparer korkunderlaget en ekstra isolation mellem gulvflade og gulvbelægning.
TARKETT vinyl-asbest med kork honorerer derfor både bygherrens og arkitektens krav om økonomi, om mindre støj, behageligere gang, større slidstyrke og lettere vedligeholdelse. TARKETT er overlegen i kvalitet - også på undersiden.

TARKETT programmet omfatter:
Tarkett vinyl, 2,5 og 1,5 mm -
Tarkett vinyl-asbest, 2 og 1,5 mm -
Tarkett vinyl-asbest, 2 mm plus kork -
Tarkett ultra-vinyl 2,5 mm.

Styrke og skønhed i kvadrat

TARKETT

VINYL-ASBEST GULV

Forhandles af:
København - Firma Ingemann & Brink, C. 9886,
A/S Volmer Jensen, DA 7300
Firma P. Monberg, C. 2787
Haderslev - Firma N. Jürgensen, tlf. 22850
Holbæk - A/S Hotaco, tlf. 1213
Odense - Firma P. Schwartz-Sørensen & Co. tlf. 11 93 33
Randers - Firma Erik K. Eriksen, tlf. 3225

LIMHAMNS PLASTINDUSTRI AB
MALMÖ

International byggeforskning

I september afholdtes i Rotterdam den første internationale byggeforskningskongres efter at byggeforskningsinstitutterne i 1953 blev organiseret i deres egen internationale klub CIB. Forbogstaverne er en forkortelse af Conseil International du Batiment pour la Recherche, l'Etude et la Documentation. Til belysning af en del af CIB's arbejde, bringer vi i anledning af mødet et resumé af de emner, der behandledes i Rotterdam.

Forskningens rolle i den enorme produktionsudvikling indenfor de fleste industrier er almindelig anerkendt, og det forudses fra alle sider, at forskningen både i omfang og indflydelse vil tiltage endnu stærkere i de kommende år. Selvom byggeriet af mange og kendte grunde ikke – endnu i hvert fald – har gennemløbet den samme udvikling som andre produktionsgrene, regner byggeforskerne med, at forskningen også indenfor byggeriet vil få en stigende betydning. En af baggrundene for denne forestilling er den vældige forøgelse af byggeriets omfang, som man mener at kunne forudse. Ved åbningen af mødet i Rotterdam anslog CIB's afgående formand, ingeniør J. van Ettinger, at verdens samlede byggekapacitet ved udgangen af dette århundrede skulle være over fire gange så stor som idag. Mens årsproduktionen af byggeri og anlægsarbejder nu kan anslås til ca. 500 milliarder kroner, må vi ved år 2000 bygge for ca. 2000 milliarder kroner om året – beregnet med samme pengeværdi.

Udgifterne til forskning i byggeriet idag er beskedi når man sammenligner med andre industrier. Me det ikke er ualmindeligt at flyvemaskinefabrikker b ger over 10 pct. af deres årsomsætning til forskning, f. eks. den farmaceutiske industri normalt bruger o kring 5 pct. af omsætningen til forskning og udvikli så er den tilsvarende udgift i byggeriet i de fleste lan under $^{1}/_{10}$ pct. og i enkelte lande endnu nærmere n Dr. van Ettinger tilføjede, at hvis vi blot skulle nå på en gennemsnitlig investering i forskning og udv lingsarbejde for byggeriet på 1 pct. skulle den samle forskningsindsats på dette område forøges fra omkri 700 millioner kroner om året idag til 20 milliard kroner i 1999. Et sådant perspektiv giver jo en baggrund for et internationalt møde af byggeforske

I kongressen deltog ca. 400 arkitekter, ingeniør og andre byggefolk fra 34 lande, både fra Øst- Vesteuropa, fra Amerika og det fjerne Østen, fra me lemsinstitutter og private firmaer. Fra Danmark v der 10 deltagere.

Diskussionerne samlede sig om 8 hovedemne

Sociologi og funktionsstudier anvendt på boligen,
Statiske beregninger og sikkerhedsfaktorer,
Tolerancer og målkontrol på byggepladsen,
Store betonelementer i boligbyggeriet,
Boligproblemet i tropiske lande i økonomisk udvikling,
Konstruktion af flade tage,
Metoder til spredning af viden,
Fugtproblemer ved varmeisolering.

For hvert af disse emner forelå en række indlæg s i forvejen var udsendt til deltagerne og som, samm med resumé af diskussionerne, vil fremkomme i d trykte kongresrapport.

Sociologi og funktionsstudier anvendt på boligen

Foruden et dansk bidrag af arkitekterne Dalgas R mussen og Vedel-Petersen, som har været aftryk *Arkitekten* nr. 18/1959, blev der forelagt rapporter fra fransk sociolog, en hollandsk husmoderorganisation en belgisk byplanlægger. De fire bidrag angreb spør målet fra hver sin synsvinkel og bidrog på hver måde til at påvise hvor nødvendigt det er, at vi skaf os en forøget viden om boligens brug, og de begræ ninger boligen kan påtvinge beboerne. Selvom le vanerne kan afvige i detaljer fra land til land, er d mange fælles grundtræk, og i hvert fald kan de sam undersøgelsesmetoder anvendes.

Statiske beregninger og sikkerhedsfaktorer

Den spanske professor Torroja forelagde de foreløbi resultater af en CIB arbejdsgruppe om muligheder for en nedsættelse af de almindeligt anvendte sikk hedsfaktorer. Desuden præsenteredes 6 bidrag fra S vjetunionen, som bl. a. beskrev nye beregningsme der på et helt andet grundlag end det i de vesteu pæiske lande normalt anvendte.

Tolerancer og målkontrol på byggepladsen

Standardisering og præfabrikering har gjort spør målene om måltolerancer på færdige bygningsdele nøjagtigheden i målafsætninger på byggepladsen m aktuelle end nogensinde. I fire bidrag fra henholds Italien, Tyskland, Frankrig og Polen søgte man nærme sig praktisk anvendelige regler og metoder at opnå den nøjagtighed, der er én af forudsætninger for byggeriets industrialisering.

Store betonelementer i boligbyggeriet

De sovjetrussiske erfaringer på dette område, som har kunnet indhøstes gennem et praktisk betonby geri af større omfang end i noget andet land, bl fremlagt i fire foredrag. Heroverfor stilledes fran erfaringer fra sådanne virksomheder som *Camus*, d bygger 2400 boliger om året fra en enkelt fabrik, andre mindre, men også velgennemarbejdede sys mer. Skandinaviske erfaringer var repræsenteret Dr. Mejse Jacobsson, Sverige, og med den kvalitet position, dansk montagebyggeri har nået kunne m måske nok have ønsket sig en skriftlig redegørelse f dansk side. Både den russiske udvikling og i hvert fa de to franske systemer *Camus* og *Coignet* går klart i for rumstore elementer, mens der netop i dansk mo tagebyggeri idag står en strid imellem de rumsto elementer og de noget mindre elementer, som bå monteringsmæssigt og arkitektonisk kan give stør flexibilitet.

1899 1959

MURERSVENDENES AKTIESELSKAB . Tikøbgade 9 . København N

Boligproblemet i tropiske lande

Mens boligproblemet under vore himmelstrøg volde kvaler nok, forekommer det alligevel beske når man får det stillet overfor de tilsvarende pro mer i hele det bælte af tropiske lande, som nu e vej ind i en økonomisk og social udvikling. En en mangel på boliger allerede i dag, en befolkningstilv på 2 pct. eller mere om året og en rivende tilflyt fra landsbyerne til alle de større byer, betyder at skal opføres kolossale antal af boliger i disse lande, ofte ingen byggeindustri har og hvor boligbyg hidtil har været noget hver familie klarede med g bistand af slægt og naboer og oftest med gratis m rialer, træ, ler, bambus, palmeblade. Som grun for en meget livlig diskussion forelå indlæg fra E land, Frankrig (Nord-Afrika), Belgisk Congo, S Afrika, Mellemøsten (af den græske arkitekt Doxia Indien og Indonesien – det sidste forelagt af det i nesiske instituts danske allierede SBI. Man kon terede, at det største problem lå i de planløst vokse byer, der ofte udvikler sig som overdimensione karikaturer af landsbyerne. Her var både behove en teknisk indsats og mulighederne for en organis hjælp større end i uberørte landsbyer. Et fundamen spørgsmål er uddannelsen ikke alene af arkitekte ingeniører (flere af disse lande har ikke en gan arkitekt pr. 1 million indbyggere) men også af b ningsteknikere, bygmestre og administratorer.

Flade tage

En af arkitekternes ønskedrømme, at kunne slippe de bånd, som almindelige skrå tagformer pålæg planudformningen, var genstand for en yderst tek behandling af ingeniører fra England, Norge, Sve og Sovjetunionen. Det har jo altid været årsag til undring at flade tage tilsyneladende kunne lav nogle lande og ikke i andre. En CIB arbejdsgru vil fortsat arbejde med spørgsmålet.

Videnspredning

I erkendelse af, at selv den bedste viden ikke er m værd førend den er let tilgængelig for den pra serende, når han har brug for den, var også spø målet om metoder til spredning og ordning af vi sat på programmet. Blandt bidragene fra Danm Sverige, England, Jugoslavien og Czekoslovakiet bl. a. fremhæves den danske ingeniør Møllgaard H sens sammenstilling af eksisterende systemer til kl ficering af byggeteknisk viden.

Fugtproblemer ved varmeisolering

Varmeisoleringens betydning for nationaløkonom privatøkonomien og velværet i boligen anerkend stigende omfang i de seneste år. Med de mange l materialer til varmeisolering dukker imidlertid fugtproblemer op, idet disse materialers isoleringse kan forringes væsentligt, hvis de bliver fugtige. enkelte materialers fugtoptagelse og evne til at af fugten igen varierer stærkt. Disse spørgsmål blev handlet af eksperter fra Danmark, Norge, Holla Tyskland og Frankrig.

CIB's løbende arbejde

Både om disse og andre emner foregik ofte indgåe diskussioner på 3 sprog – med trådløs simultanov sættelse engelsk-fransk-russisk. På de 5 dage, kong sen varede, kunne man naturligvis ikke nå tilbun spørgsmål af et sådant omfang, men CIB's arbe foregår da også først og fremmest i de perman arbejdsgrupper, hvorigennem det løbende samarbe organiseres mellem de medlemmer, der har taget sa me spørgsmål op. For øjeblikket har CIB godt og 20 arbejdsgrupper og flere nye blev foreslået un mødet i Rotterdam.

Ny gasvandvarmer
Vaillant-Ydervæg-Geyseren

Ved modernisering af gamle bygninger melder spør målet sig altid, hvilke muligheder der foreligger gennemførelsen af en varmtvandsinstallation. I c kræves der ganske naturligt bad til en lejlighed, derfor har fagfolk i årevis måttet arbejde med p blemet, hvordan man bedst løser aftræksspørgsmå ved installation af en gasvandvarmer. For det me findes der ingen særlig aftrækskanal, og en senere i bygning af en sådan vil være forbundet med st vanskeligheder, navnlig hvor lejligheden, der s moderniseres, ligger i de nederste etager af en st ejendom. Da skal aftrækskanalen føres gennem a højereliggende etager for at nå op over ejendomm tag. Disse vanskeligheder kendes dog også i mange bygninger, idet aftrækskanalen optager megen væ fuld plads i lejlighederne og desuden er bekostelig indbygge.

Af disse grunde har der længe været behov for g vandvarmere, der i lighed med gasradiatorer stå forbindelse med luften udenfor gennem en murka En gasvandvarmer i denne udførelse ville overflød gøre aftrækskanal og aftræksrør.

Vaillant-fabrikens teknikere har beskæftiget sig m disse problemer og bringer nu to nykonstruktioner markedet. De nye ydervæg-gasvandvarmere giver h holdsvis 250 og 325 kcal/min., og betegnelserne er

Vaillant-Ydervæg-Geyser MAG 250/1R sine, 10 l/min. (fig.

Vaillant-Ydervæg-Geyser MAG 325/1R sine, 13 l/min. (fig.

Ordet „sine" (lat. = uden) angiver, at gasvandv merne arbejder uden skorstentilslutning.

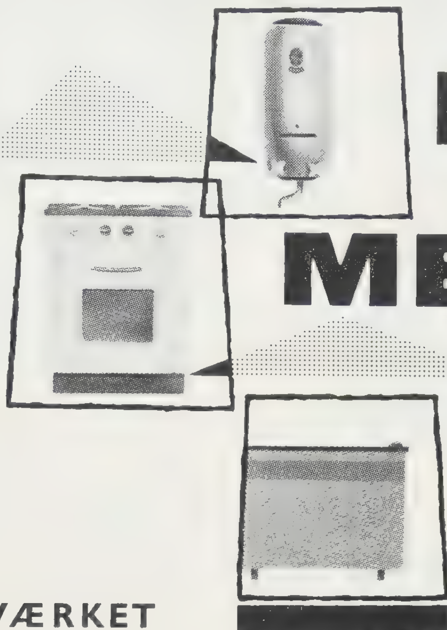
De nye apparater kan installeres i ethvert rum m ydervæg, uafhængigt af rummets størrelse og høj hvilket er muligt, fordi luften til forbrændingen i tages fra dette. Gennem en dobbelkanal (fig. 3) i fo af en murkasse føres frisk luft ind og forbrændings ten ud af apparatet (se illustrationen). Denne m kasse er udført teleskopisk og kan derfor bruges til a murtykkelser. Der kræves altså intet tilpasningsarbe på installationsstedet. Et særlig vindfang med besk

Gas er den ideelle energikilde til alle opvarmningsformål i industrier og boliger.

Gas er lynhurtig, renlig og trinløs regulerbar, og de moderne gaskomfurer er en pryd for ethvert køkken.

Ved moderne byggeri skjules ledningen, og måleren kan undgås i køkkenet.

Den ideelle fjernvarme er gasradiatore og gasfyr, og varmtvandsforsyning med fuldautomatiske gasvandvarmere giver den billigste og hurtigste form for varmt vand til køkken og bad.

TAL MED GASVÆRKET

CONTRAQUIN I behandlede overflader af f. eks. teglstensmurværk, beton, kunst- og natursten bliver vandafvisende. Murværkets evne til at ånde bevares. Frostskader og udblomstringer forhindres i vid udstrækning. Behandlede flader skyer snavs.

CONTRAQUIN I

SILIKON-BYGGEBESKYTTELSESMIDDEL

Udførlige prospekter tilsendes på forlangende

VEB CHEMIEWERK NÜNCHRITZ • NÜNCHRITZ ÜBER RIESA
DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK

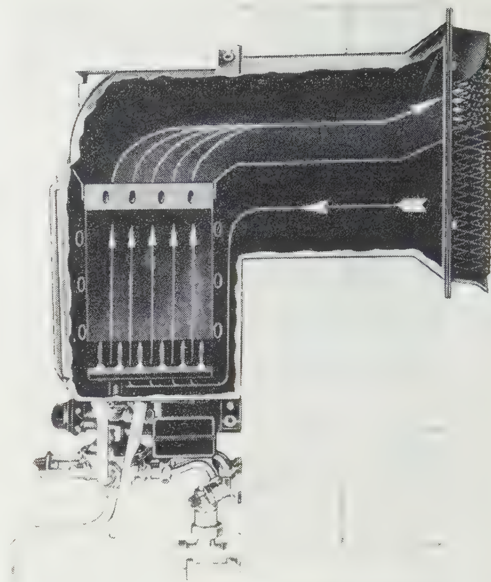
IPZIGER FRÜHJAHRSMESSE: Technische Messe, Halle 16 (Kuppelhalle)

Gasvandvarmer Vaillant-Ydervæg-Geyser MAG 250/1R sine, 10 l/

Gasvandvarmer Vaillant-Ydervæg-Geyser MAG 325/1R sine, 13 l/

Snit gennem gasvandvarmuren og ydermuren med aftrækskanal øve kanal for indtagning af friskluft nederst. Yderst til højre vindfan beskyttelsesgitter

telsesgitter sørger for, at forbrændingsluften ledes fra murens yderside, så denne ikke snavses til. A raterne udmærker sig ved deres ringe indbygn højde, der f. eks. for 10-literovnen kun er 65,5 Dette skyldes, at nedslagssikring og aftræksrør er o flødiggjort.

Ydervæg-gasvandvarmerens specielle konstruktion ver, at brænderen og forbrændingskammeret er kapslet i et særligt hus, anbragt under den nor emaljerede kappe, lufttæt adskilt fra rummet, h ovnen ophænges. Et dæksel i dette mellemhus aftages, således at brænderen og forbrændingskam ret let kan udtages. Brænderen tændes ved hjæ magnettænding og er altså uafhængig af elek strøm og tændstikker. En særlig indretning sikre magnettænderen kun kan afgive gnist over tændb derdysen, når drejegrebet er i tændstilling (stillin

Ydervæg-Geyserens brænder er forsynet med po lænsdyser, derved udelukkes muligheden for korro så brænderen kræver ingen særlig pasning.

Apparaterne er naturligvis udstyret med bim tændsikring, gas- og vandmængderegulator og te raturvælger. Gas- og vandmængderegulatorene er bragt udenfor det lufttætte mellemhus og er ligeso den normale Geyser lettilgængelige. Tændingen brænderen kan iagttages gennem en lille rude af mefast glas.

Overalt, hvor anbringelsen af en gasvandvarm førnævnte grunde var udelukket, vil den nye Vail Ydervæg-Geyser afhjælpe et savn. Med den er de muligt at forsyne lejlighederne i gamle huse varmt vand, uden at man skal føre aftrækskan gennem hele huset.

Der
er
forskel
på
skjulte knægte

- de helt rigtige
til mur- og betonvægge har

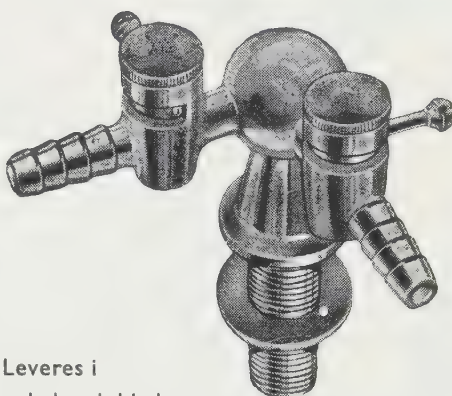
nr. **S 1145** malede og
nr. **S 1146** galvaniserede

B R Ø D R E N E D A H L A/S

KØBENHAVN	AARHUS	ODENSE	NYKØBING F
Ekspd.: TLF. 30 11 44	TLF. 2 70 00	TLF. 11 83 11	TLF. 85 36 55
Kontor: Central 6585			

NIF

„Bordmodel"

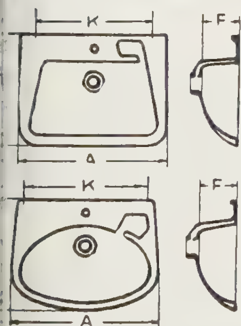

Leveres i
enkelt – dobbelt
og 3 dobbelt

Carezza

2 moderne håndvaske
enkle linier, elegant armatur
(også ethulsbatteri) med
IFÖ EVIGHEDSPAKNING

	A	B	F	K
1422	560	420	145	400
1472	640	460	160	470
1502	560	420	145	465
1482	640	460	160	530

Generalagentur **MAX SIBBERN**
SVANEMØLLEVEJ 122 HELLERUP HE.9595

VERMICULIT

til indblæsning i ydermure efter -

ca. 10.000 huse isoleret

VERMICULIT er godkendt af Boligministeriet, Københavns Magistrat og Bygningskommissionernes Fællesudvalg.

Indhent oplysninger og forlang specialbrochure hos en af de **over 100** trælast- og bygningsmaterialeforretninger landet over, der disponerer over AERO-indblæsningsmaskiner.

A. Rindom . Kampmannsg. 2 . Kbhvn. V . MI *2222

Arkitekturmodeller
Holger Sylvest Hansen
Tlf. Birkerød 2387

STILLING SØGES

Engelsk arkitekt, 30 år, der taler lidt dansk, søger arbejde på tegnestue i Danmark for en periode af mindst ét år fra januar/februar 1960. Kommer til Danmark i december. Svar til *R. L. Nicholls* A.R.I.B.A., "Christiansfeld", Norsey Close, Billericay, Essey, England.

STILLING TILBYDES

Yngre arkitekt søges straks til projektering i Danmark og Grønland. Skriftlig ansøgning om uddannelse, ansættelser og lønkrav sendes til: *D. S. K.s arkitektkontor*, De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Rådhuspladsen 16, København V.

En dygtig og erfaren yngre arkitekt søges. Interessante opgaver, gode løn- og arbejdsforhold. Lejlighed kan skaffes. *Leopold Teschl*, arkitekt M.A.A., kgl. bygningsinspektør, Søndergade 21, Frederikshavn.

Arkitekter søges som medarbejdere til selvstændigt arbejde med bolig-, kontor- og industribyggeri; tiltrædelse snarest. *O.Gundlach-Pedersen og Ebbe Andresen*, Axeltorv 6, V. C. 6748 og MI. 948.

Arkitekt. Ved vårt kontor er plass ledig for selvstendig arbejdende arkitekt. Tiltredelse snarest mulig. Lønn efter kvalifikasjoner. Leilighet eller hybelleilighet kan skaffes. *Torgeir Alvsaker & E. Vaardal-Lunde*, arkitekter M.N.A.L., C. Sundsgate 37, Bergen, Norge.

Byplanarkitekt, Holbæk. Arkitekt med kendskab til byplanlægning søges. Tiltrædelse snarest. Løn i henhold til Danske Arkitekters Landsforbunds overenskomst med finansministeriet. Skriftlig ansøgning med referencer sendes til *Stadsingeniøren*, Amtmandsvej 1, Holbæk.

Arkitekttävling

NYKÖPINGS STAD, Sverige, inbjuder härmed danska, finska, norska och svenska arkitekter till tävling om stadshus i Nyköping. Tävlingen avser förslag som kan läggas til grund för utförande.

Program för tävlingen erhålles utan kostnad och samtliga tävlingshandlingar mot deponerande av D. kr. 65,- från Danske Arkitekters Landsforbunds kansli, Bredgade 66, Köbenhavn K.

Vid programhandlingarnas uttagande skall lämnas adress under vilken skriftligt meddelande kan nå den tävlande.

Tävlingsförslag skall vara inlämnat til tävlingsfunktionären senast tirsdagen den 15. mars 1960.

Pritnämnden utgöres av DK ordf., gasmästare Gösta Liljegren och DK vice ordf., f. chefredaktör Josef Lindelöw, Nyköping, arkitekt MNAL Knut Knutsen, Oslo samt arkitekter SAR Stig Ancker och Erik Thelaus, Stockholm.

Till prisnämndens förfogande är ställd en summa av Sv. kr. 38.000,- att användas till pris och inköp.

NYKÖPINGS STAD

Arkitekt

som direkte og indirekte vil virke for

øget salg af Perstorp Plattan

og som udover husbygning eventuelt har erfaring i skibsaptering og/eller møbelproduktion, antages til pionerarbejde for disse plasticlaminater, hvor vægten lægges på såvel public relation som sales promotion.

Vi har tænkt os en gage på kr. 36.000,00 om året samt vogn til fri rådighed, men vil gagere den rigtige mand efter kvalifikationer. Desuden tilbyder vi pensionsordning og de fordele, der er forbundet med selvstændigt arbejde inden for en stor handelsvirksomheds rammer.

Skriftlig henvendelse til:
Dalhoff Larsen & Horneman,
Landgreven 4, København K.

Medarbejder søges til projektering af skolebyggeri. *Hougaard Nielsen & Nørgaard Pedersen*, arkitekter M.A.A., Zinnsgade 3, Ø, telefon TRia 298.

Til min tegnestue søger jeg en arkitekt M.A.A., ca. 30 år til projektering af boligbyggeri. Gage efter nærmere aftale. Lørdag fri. *K. Almar Nielsen*, Kollegievej 5, Chl. Ordrup 3806.

En arkitekt, med eller uden afgang fra Kunstakademiet søges til større projekteringsarbejder. Ansøgning evt. med referencer sendes til arkitekt *E. Mindedal Rasmussen* M.A.A., Ollerup.

Heldags-konduktør!
For Hjørring Amtsraad og Byraad, søger arkitekterne M.A.A. *Andresen* heldagskonduktør til opførelse af ny vaskeribygning ved Centralsygehuset i Hjørring. Vedkommende må være af all-round teknisk uddannelse, og være fortrolig med konduktørarbejde ved større byggeforetagender. Henvendelse til: Arkitekt *Asger Andresen*, v. Øster Mølle, Dronninglund, telf. 394. eller: Arkitekt *H. Carl Andresen*, Hollændervej 4, København V, telf. Vester 7209.

---

2 arkitekter søges straks eller senere til interessante opgaver. Lejlighed eller værelse kan evt. stilles til rådighed. *Carl Storgaard*, arkitekt D.A.L. Sønderborg.

Arbejdernes Andels-Boligforening, København søger to yngre arkitekter til projektering af boligbyggeri og butikker. Arkitekterne må kunne arbejde selvstændigt. Kendskab til rationaliseringsarbejde ønskeligt. Skriftlig ansøgning med oplysninger om uddannelse og tidligere arbejde samt lønkrav sendes til AAB, Axelborg, København V.

Arkitekter søges til vor tegnestue. Arbejdstid 8-16, lørdag fri. *A/S Dominia*, Vester Voldgade 17, V. C. 3767, lok. 20.

Arkitekter og bygningskonstruktører søges omg. til interessante opgaver bl. a. hotelbyggeri i Italien, industri-, forretnings- og boligbyggeri. *Ole Hagen*, arkitekt M.A.A. H. C. Ørstedsvej 4, 2. V.

Danske Arkitekters Tegnestueservice

Tegneassistance
Henv. A.A. eller tlf. Farum 506.

DUPLIKERING

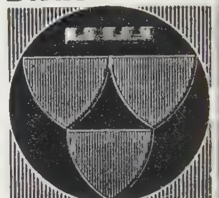
Byggebeskrivelser, referater og renskrivning af statiske beregninger. Duplikeringsbureauet **Dania**, Minerva 428.

Zinktryk og Lystr
***Byen 7457 - Byen 3**

ATELIER ALF.
Lyskopieringsanst
Frederiksborggad

JOHAN BIRK OG SØN

MALERFIRMA
DANASVEJ 29 · VESTER 4877

Malerfirmaet
L. WISMANN
v/ KNIGGE OLSEN
Kontor og værksted:
KULTORVET 13, K
Telefon:
PA *3410

GOTH. 9212
GOTH. 2441
HOVERBY

ALLEGADE 23

Referatkort til nr. 21

745

KUNSTHÅNDVÆRKETS ÅRSUDSTILLING
Af Chr. Enevoldsen

Forfatteren udtrykker ønske om, at der gøres en indsats for at bringe kendskabet til den gode brugskunst ud til et bredere publikum. Anmeldelsen er illustreret med billeder af nogle af de udstillede genstande, bl.a. møbler bestik, keramik m.m.

Arkitekten, nr. 21/1959, side 365

72.025: 711.424

DE DANSK VESTINDISKE ØER
Af Marianne Fisker

De tidligere dansk vestindiske øer er blevet et udpræget turistcenter. Selvom der fra de amerikanske myndigheders side gøres et stort arbejde for at bevare naturværdier og mindesmærker, er der dog fare for at milieuet på øerne ødelægges. Forfatteren opfordrer til, at der foretages opmålinger og eventuelt restaureringer af de mest værdifulde bygninger samt opmåling af de milieudannende gadebilleder og byhelheder på øerne.

Arkitekten, nr. 21/1959 side 371

721.011.18: 728.3

PLAN I ARBEJDET
Af Naur Klint

Anmeldelse af Statens Byggeforskningsinstituts publikation, Énfamiliehusets arbejdsplan. Publikationen, der er på 16 sider i format A5 og koster 4.- kr. er udsendt af institutet gennem Teknisk Forlag. Forfatteren gennemgår arbejdsplanen grundigt og anbefaler den som et egnet hjælpemiddel til den stadige dygtiggørelse på det faglige område med det endelige sigte at gøre byggeriet bedre og billigere.

Arkitekten, nr. 21/1959, side 376

Referatkort til nr. 22

06.063: 727.94: 621.39

KONKURRENCE OM TV-HUS

I foråret 1959 afholdt Danmarks Radio en indbudt konkurrence om et nyt tv-hus. Deltagerne var arkitekterne Preben Hansen, Svenn Eske Kristensen, Vilhelm Lauritzen og Palle Suensson. Et projekt af Vilhelm Lauritzen blev af dommerkomiteen foretrukket til udførelse. Det gengives sammen med et af hver af de deltagende arkitekters projekter. Der indkom ialt 6 forslag.

Arkitekten, nr. 22/1959, side 381

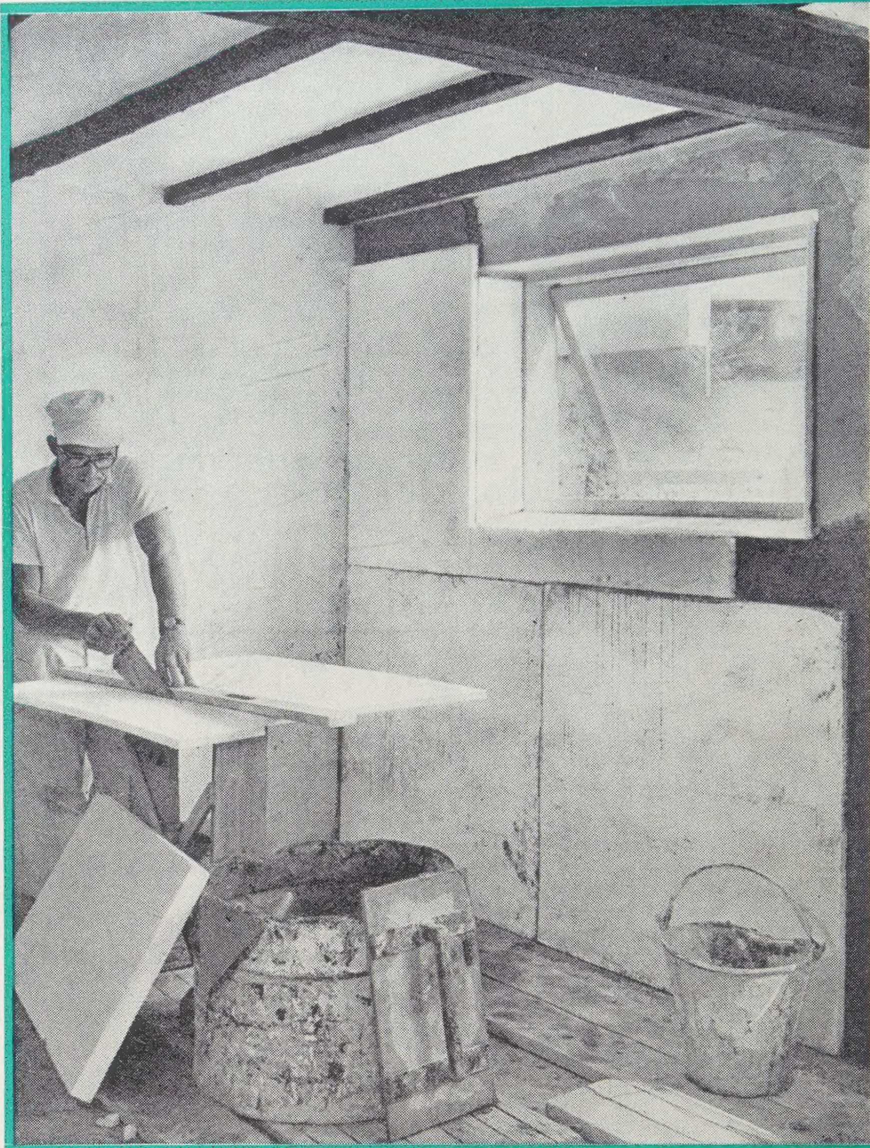
721.011.2: 728.3

DET LILLE ÉNFAMILIEHUS
Af Peder Skole Overgaard

Statens Byggeforskningsintituts rapport nr. 27, udarbejdet af Ole Dybbroe og Grethe Meyer m. fl. Rapporten er på 152 sider i format A4, og koster 24.- kr. og er udsendt gennem Teknisk Forlag. Anmelderen foretager en kritisk gennemgang af rapporten, men understreger, at den er et værdifuldt og nyttigt arbejde både til praktisk brug og som led i udviklingen.

Arkitekten, nr. 22/1959, side 390

....DET HAVDE NU VÆRET LETTER

at anbringe de **vandskyende** FLAMINGO isoleringsplader i forskallingen inden udstøbning af kælderväggen. Men opsætning i bastardmørtel går også hurtigt fra hånden.

Med FLAMINGO isoleringsplader i den praktiske størrelse på 1 × 1 meter opnås færre samlinger. Efter opsætning kan væggen pudses med eller uden net, der bør imidlertid udkastes først.

Luftens vanddamp nedsætter ikke FLAMINGO isoleringspladers isoleringsevne.

Ring – og lad os fortælle Dem nærmere om Flamingo produkterne – og lad os sende Dem udførlig arbejdsbeskrivelse.

FLAMINGO FOAM AKTS.
Gustav Adolfsgade 3, Ø. Tria *940 – Øbro 7646

JYDSK FLAMINGO FOA
Borgergade 2, Randers – Telefon 47

BIANCO LUNO A